

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
IX kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM-10-85-20

Druk nr 732
Warszawa, 5 listopada 2020 r.

Pani
Elżbieta Witek
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek,

na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Sprawiedliwości.

Z poważaniem

Mateusz Morawiecki

/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

U S T A W A

z dnia

o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego¹⁾

Art. 1. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 30, 413, 568, 1086 i 1458) wprowadza się następujące zmiany:

1) po art. 49a dodaje się art. 49b w brzmieniu:

„Art. 49b. Jeżeli wątpliwości co do wieku pokrzywdzonego nie da się usunąć, a zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że jest on małoletni, stosuje się do niego przepisy niniejszego kodeksu dotyczące małoletnich pokrzywdzonych.”;

2) po art. 52 dodaje się art. 52a w brzmieniu:

„Art. 52a. Mając na względzie potrzebę zastosowania wobec pokrzywdzonego art. 147 § 1 w odniesieniu do czynności, o której mowa w art. 143 § 1 pkt 2, a także art. 177 § 1a, art. 184–185c, art. 299a § 1, art. 360 § 1 pkt 1 lit. d oraz pkt 3, art. 390 § 2 i 3 oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21), organ prowadzący postępowanie karne ustala okoliczności sprawy, w szczególności dotyczące właściwości i warunków osobistych pokrzywdzonego, a także rodzaju i rozmiaru ujemnych następstw przestępstwa. Przed rozpoczęciem czynności wskazanych w przepisach wymienionych w zdaniu pierwszym organ odbiera od pokrzywdzonego oświadczenie, czy chce zastosowania przewidzianych w nich środków, chyba że odebranie oświadczenia jest niemożliwe, zastosowanie określonego środka jest obowiązkowe lub organ prowadzący postępowanie działa na wniosek pokrzywdzonego. Organ bierze pod uwagę oświadczenie pokrzywdzonego.”.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

---

¹⁾ Niniejsza ustawa w zakresie swojej regulacji wdraża dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającą normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującą decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (Dz. Urz. UE L 315 z 14.11.2012, str. 57) oraz dyrektywę Parlamentu i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującą decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (Dz. Urz. UE L 335 z 17.12.2011, str. 1 oraz Dz. Urz. UE L 18 z 21.01.2012, str. 7).

UZASADNIENIE

Celem ustawy jest wprowadzenie zmian do Kodeksu postępowania karnego, zmierzających do uściślenia i doprecyzowania obowiązujących przepisów odnoszących się do gwarancji procesowych przysługujących pokrzywdzonym.

Konieczność tych zmian wiąże się z całościowym wykonaniem zobowiązań wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW (w dalszej części jako – „dyrektywa 2012/29”), a także dyrektywy Parlamentu i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW (w dalszej części jako – „dyrektywa 2011/93”).

Zmiany te mają na celu uwzględnienie wniosków Komisji Europejskiej skierowanych w ramach procedur naruszenia (uchybień nr 2019/2106 oraz nr 2019/2106) dotyczących niepełnego wdrożenia odpowiednio dyrektywy 2012/29 i dyrektywy 2011/93.

Podkreślenia wymaga fakt, że prawo polskie już obecnie w zdecydowanej części zapewnia realizację postanowień wskazanych dyrektyw. Przepisy dyrektywy 2012/29 znajdują odzwierciedlenie głównie w postanowieniach Kodeksu postępowania karnego dotyczących m.in. prawa pokrzywdzonego do informacji o przysługujących mu uprawnieniach oraz informacji na temat postępowania, prawa do tłumaczenia, w tym do złożenia zawiadomienia o przestępstwie w języku, którym pokrzywdzony włada, do bycia wysłuchanym, do pomocy prawnej, do zwrotu poniesionych wydatków, do odszkodowania, do środków ochrony, a ponadto w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny wykonawczy (Dz. U. z 2020 r. poz. 523 i 568) w zakresie dotyczącym Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej zapewniającym szeroki wachlarz środków pomocy dla pokrzywdzonych, w tym pomocy materialnej oraz niematerialnej w postaci porad prawnych czy psychologicznej, a także w ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21). Ustawa ta wprowadziła przejrzyste mechanizmy zapewniające pokrzywdzonym i świadkom wsparcie i ochronę zarówno przed wszczęciem

postępowania karnego, jak i w jego toku.

Identyczna sytuacja przedstawia się w odniesieniu do dyrektywy 2011/93. Przepisy tej dyrektywy znajdują odzwierciedlenie w szeregu ustaw, w tym w Kodeksie karnym w zakresie dotyczącym przestępstw na tle seksualnym, Kodeksie postępowania karnego w odniesieniu do praw pokrzywdzonych dzieci, w tym w zakresie szczególnego trybu przesłuchania, nagrywania takich przesłuchań, a także w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2020 r. poz. 218) oraz wspomnianych wyżej ustawach – Kodeks karny wykonawczy (w odniesieniu do Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej) i ustawie z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka.

Projektowana ustawa wprowadza jedynie punktowe zmiany przepisów. Proponuje się wprowadzenie nowego art. 49b i art. 52a K.p.k.

Proponowany przepis art. 49b K.p.k. zmierza do ustanowienia zasady domniemania wieku pokrzywdzonego i wynika z art. 24 ust. 2 dyrektywy 2012/29. Celem tych przepisów jest rozciągnięcie stosowania szczególnych standardów odnoszących się do pokrzywdzonych dzieci (osób poniżej 18. roku życia – art. 2 ust. 1 lit. c dyrektywy) na osoby, których wieku nie można ustalić (np. cudzoziemcy, których tożsamość jest nieznana), zaś ich cechy fizyczne i psychiczne mogą świadczyć o tym, że są osobami niepełnoletnimi. Przepis art. 22 ust. 4 dyrektywy 2012/29 mówiący o konieczności przeprowadzenia oceny indywidualnej w celu zastosowania szczególnych środków ochrony stanowi o tym, że wobec pokrzywdzonych dzieci winno się stosować wszelkie środki przewidziane tak w art. 24, jak i w art. 23 dyrektywy 2012/29. Tym samym więc środki te winny być stosowane – zgodnie z art. 24 ust. 2 – również wobec osób, co do których można domniemywać, że nie ukończyły 18 lat. Podobny przepis znajduje się w dyrektywie 2011/93 (art. 18 ust. 3 dyrektywy). W związku z tym projektowany art. 49b K.p.k. przewiduje wobec pokrzywdzonych (których wieku nie można ustalić, a istnieje uzasadnione przypuszczenie, że osoba nie ukończyła 18 lat) stosowanie przepisów Kodeksu postępowania karnego, bowiem przepisy tego kodeksu określają wskazane wyżej środki.

Odwołanie do przepisów Kodeksu postępowania karnego jest istotne w celu podkreślenia, że niniejsza zasada nie ma zastosowania do oceny wieku sprawcy czynu w oparciu o przepisy Kodeksu karnego umożliwiającej pociągnięcie go do

odpowiedzialności karnej. Z racji tego, że odnosi się do małoletniego pokrzywdzonego, nie stanowi również wyjątku od zasady przewidzianej w art. 5 § 2 K.p.k.

Przepis art. 24 dyrektywy 2012/29 odnosi się do szczególnych gwarancji dla pokrzywdzonych dzieci przysługujących w toku postępowania karnego. Są to: nagrywanie przesłuchań podczas postępowania przygotowawczego za pośrednictwem urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk (art. 147 § 1 i 2a K.p.k.), wyznaczenie przedstawiciela dla dziecka (art. 51 § 2 K.p.k., art. 99 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego), prawo do pomocy prawnej i profesjonalnej reprezentacji w zależności od roli procesowej pokrzywdzonego dziecka oraz w sytuacji konfliktu interesów między nim a osobami sprawującymi władzę rodzicielską (art. 87 § 1 K.p.k.). Z kolei art. 23 ust. 2 i 3 dyrektywy 2012/29 przewiduje możliwość stosowania następujących zasad: przesłuchania ofiar w specjalnie do tego celu przygotowanych pomieszczeniach, przez lub z udziałem przeszkolonych specjalistów, przez te same osoby, przez osoby tej samej płci (o ile nie są prowadzone przez sędziego czy prokuratora), jeśli czyny dotyczyły przestępstw na tle seksualnym (art. 185a – 185d K.p.k.), przesłuchania powinny być prowadzone w sposób pozwalający na unikanie kontaktu wzrokowego pokrzywdzonego ze sprawcą, pod nieobecność sprawcy na sali rozpraw (art. 177 § 1a, art. 390 § 2 i 3 K.p.k.), w trakcie przesłuchania powinno się unikać zbędnych pytań (art. 171 § 6 K.p.k.), przesłuchanie powinno odbyć się bez udziału publiczności (art. 360 § 1 K.p.k.).

Na gruncie prawa polskiego niektóre tylko ze wskazanych wyżej przepisów mają zastosowanie wprost do małoletnich. W pozostałych przypadkach przepisy stosuje się do wszystkich osób, w tym również tych, które nie ukończyły 18 lat. Stąd też projektowany art. 49b K.p.k. odwołuje się wprost jedynie do przepisów stosowanych wobec małoletnich, pomijając te, które mają zastosowanie niezależnie od wieku pokrzywdzonego. Na uwagę zasługuje też fakt, że niektóre z wyżej wskazanych przepisów Kodeksu postępowania karnego dotyczących gwarancji dla pokrzywdzonych mają zastosowanie, jeśli spełnione są określone w nich warunki. Istnienie takich warunków nie sprzeciwia się wymogom dyrektywy 2012/29, która w art. 23 ust. 1 przewiduje możliwość skorzystania z pewnych gwarancji, jeśli uzasadniać będzie to ocena indywidualna pokrzywdzonego dokonana przez właściwy organ.

Zebraniu informacji i wysłuchaniu stanowiska pokrzywdzonego w ramach oceny

indywidualnej służyć ma nowy art. 52a K.p.k. Proponowana zmiana wynika z art. 22 dyrektywy 2012/29 oraz art. 19 ust. 3 dyrektywy 2011/93. Zgodnie z tym pierwszym przepisem pokrzywdzeni powinni zostać poddani indywidualnej ocenie w celu ustalenia potrzeb w zakresie ich ochrony oraz zastosowania wobec nich gwarancji określonych w art. 23 i art. 24 dyrektywy 2012/29 (przy czym art. 24 odnosi się wyłącznie do małoletnich), o których jest mowa wyżej. Indywidualna ocena winna uwzględniać takie elementy jak: cechy osobowe pokrzywdzonego, rodzaj, charakter oraz okoliczności przestępstwa, rozmiar doznanej szkody, relację między pokrzywdzonym a sprawcą. Z kolei zgodnie z art. 19 ust. 3 dyrektywy 2011/93 państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do tego, aby konkretne działania w celu zapewnienia pokrzywdzonym dzieciom pomocy i wsparcia, które umożliwią im korzystanie z praw wynikających z niniejszej dyrektywy, były podejmowane po przeprowadzeniu indywidualnej oceny szczególnej sytuacji każdego pokrzywdzonego dziecka, z należnym uwzględnieniem opinii, potrzeb i obaw dziecka.

Jeśli chodzi o środki ochrony, to dyrektywa 2012/29 wskazuje między innymi na ochronę prywatności przez nieujawnianie lub ograniczone ujawnianie informacji dotyczących tożsamości pokrzywdzonego lub miejsca jego pobytu (motyw 55 preambuły), ochronę godności podczas przesłuchania, ochronę fizyczną (art. 18 dyrektywy 2012/29), przesłuchanie bez zbędnej zwłoki po złożeniu przez pokrzywdzonego zawiadomienia o przestępstwie, ograniczenie liczby przesłuchań do minimum, zapewnienie możliwości udziału pełnomocnika lub osoby wskazanej przez pokrzywdzonego (art. 20 dyrektywy 2012/29). Powyższe gwarancje odzwierciedlają następujące przepisy Kodeksu postępowania karnego: art. 156a, art. 184, art. 185a, art. 191 § 1–1b, art. 253 § 3, art. 299a § 1, art. 171 § 6, art. 304a, art. 325a § 2 oraz art. 5 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka, dotyczący ochrony osobistej. Już obecnie tego typu informacje są pozyskiwane przez organ, albowiem bez nich nie mógłby on zastosować wskazanych wyżej gwarancji służących ochronie i bezpieczeństwu pokrzywdzonego. Z kolei dyrektywa 2011/93 nie przewiduje wyraźnego katalogu środków pomocy i wsparcia. Niemniej zasadne jest przyjęcie, że środki stosowane na gruncie obydwu dyrektyw winny być takie same. Dyrektywa 2012/29 zawiera bowiem również szczególne postanowienia odnoszące się do małoletnich ofiar przestępstw.

Niezależnie od powyższego implementacja dyrektywy 2012/29 w zakresie dotyczącym

indywidualnej oceny wymaga wprowadzenia przepisu, który wprost stanowiłby o obowiązku organu prowadzącego postępowanie karne pozyskiwania w toku postępowania informacji, a także odebrania od pokrzywdzonego oświadczenia w związku ze stosowaniem środków ochrony i bezpieczeństwa. Istotne jest też uwzględnienie woli pokrzywdzonego. Wynika to wprost z art. 22 ust. 6 dyrektywy 2012/29.

Im wcześniej w toku postępowania zastosowane zostaną powyższe środki, tym lepiej zarówno dla samego pokrzywdzonego, jak i skuteczności postępowania karnego. Uzasadnione jest, aby takie informacje pochodziły od samego pokrzywdzonego, albowiem to on najlepiej odczuwa istnienie potencjalnego niebezpieczeństwa ze strony sprawcy. Istotne jest ponadto, aby organ prowadzący postępowanie karne wysłuchiwał stanowiska samego pokrzywdzonego odnośnie do zastosowania środka.

W związku z tym proponuje się wprowadzenie ogólnego przepisu art. 52a K.p.k., który *de facto* przywołuje obowiązujące przepisy postępowania przewidujące możliwość stosowania właściwych w świetle dyrektyw środków i uwypukla wagę przeprowadzania indywidualnej oceny. Przy czym projektowany przepis odwołuje się jedynie do tych środków, które mają zastosowanie w uzasadnionych sytuacjach. Nie wymienia środków, które stosuje się wobec wszystkich pokrzywdzonych (np. art. 253 § 3 K.p.k.), bowiem ich zastosowanie nie wymaga badania wskazanych w dyrektywie 2012/29 okoliczności. Jednocześnie przepis nie limituje momentów, w których organ prowadzący postępowanie karne winien zbadać wskazane okoliczności. Wartością proponowanego przepisu jest to, że organ ten będzie odbierał od pokrzywdzonego oświadczenie, czy chce on zastosowania wobec niego określonych środków, o ile będzie to możliwe (brak możliwości odebrania takiego oświadczenia może wynikać np. ze stanu zdrowia pokrzywdzonego), bądź też zastosowanie środka nie będzie obowiązkowe lub organ prowadzący postępowanie nie będzie już działał na wniosek pokrzywdzonego. Ponadto organ będzie brał pod uwagę oświadczenie tego pokrzywdzonego. Podkreślić jednocześnie należy, że choć projektowany przepis nie zawiera wyraźnego obowiązku aktualizacji indywidualnej oceny, to jednak nie ma takiej konieczności. Dla zasadności stosowania określonych środków wymaga się bowiem każdorazowej oceny potrzeby ich stosowania. I tak np. przed każdorazowym przesłuchaniem pokrzywdzonego będzie on mógł złożyć oświadczenie, czy chce, aby jego zeznania były nagrywane (z wyjątkiem przypadków określonych w art. 147 § 2

K.p.k., który przewiduje obligatoryjność tego środka), bądź też, aby jego przesłuchanie odbyło się w szczególnych warunkach (art. 185a § 4, art. 177 § 1a K.p.k.).

Należy podkreślić, że powyższa regulacja wpisuje się w jedną z podstawowych zasad prowadzenia postępowania karnego polegającą na uwzględnieniu w nim prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego (art. 2 § 1 pkt 3 K.p.k.).

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej. Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt ustawy nie będzie miał wpływu na działalność mikroprzedsiębiorców oraz małych i średnich przedsiębiorców. Nie przewiduje się również wpływu na rodzinę, obywateli oraz gospodarstwa domowe, w tym osoby starsze i niepełnosprawne.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) – w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji w zakładce Rządowy Proces Legislacyjny.

Żaden z uprawnionych podmiotów nie wyraził zainteresowania udziałem w pracach nad projektem.

Projekt ustawy nie wymaga przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nie została dokonana przez koordynatora OSR ocena OSR projektu, o której mowa w § 32 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

<p>Nazwa projektu: Projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego</p> <p>Organ odpowiedzialny Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące: Ministerstwo Sprawiedliwości</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu: Marcin Romanowski, Podsekretarz Stanu</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu: Agnieszka Tomczewska, zastępca Dyrektora Departamentu Prawa Europejskiego, tel. 5212645, Agnieszka.Tomczewska@ms.gov.pl Referent sprawy: Alicja Klamczyńska, gł. specjalista w Departamencie Prawa Europejskiego, tel. 5212356, Alicja.Klamczynska@ms.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 12.03.2020 r.</p> <p>Źródło: Dyrektywa 2012/29/, dyrektywa 2011/93/</p> <p>Nr w Wykazie prac: UC27</p>
--	--

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zmiany przewidziane w projekcie wynikają z konieczności pełnej implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW oraz dyrektywy Parlamentu i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW.

Jeśli chodzi o dyrektywę 2012/29, to wskazać należy, że przepisy prawa polskiego przewidują szereg uprawnień procesowych dla osób pokrzywdzonych w toku postępowania karnego, określonych w art. 23 i art. 24 dyrektywy, tj.: nagrywanie przesłuchań podczas postępowania przygotowawczego za pośrednictwem urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk, wyznaczanie przedstawiciela dla dziecka, prawo do doradztwa prawnego i profesjonalnej reprezentacji w zależności od roli procesowej pokrzywdzonego dziecka oraz w sytuacji konfliktu interesów między nim a osobami sprawującymi władzę rodzicielską, przesłuchanie ofiar w specjalnie do tego celu przygotowanych pomieszczeniach, przez lub z udziałem przeszkolonych specjalistów, przez te same osoby, przez osoby tej samej płci (o ile nie są prowadzone przez sędziego czy prokuratora), jeśli czyny dotyczyły przestępstw na tle seksualnym, przesłuchania powinny być prowadzone w sposób pozwalający na unikanie kontaktu wzrokowego pokrzywdzonego ze sprawcą, pod nieobecność sprawcy na sali rozpraw, unikanie zbędnych pytań w czasie przesłuchania, przesłuchanie bez udziału publiczności.

Zgodnie z prawem polskim część tych uprawnień przysługuje wszystkim osobom, a część tylko osobom małoletnim. Przepisy prawa polskiego nie określają jednak wprost, że w przypadku wątpliwości co do wieku pokrzywdzonego, który wydaje się być osobą małoletnią, winny mieć do niego zastosowanie uprawnienia przewidziane dla małoletnich pokrzywdzonych, zgodnie z art. 24 ust. 2 dyrektywy. Przepisy prawa polskiego przewidują również środki służące ochronie pokrzywdzonego w toku postępowania karnego wynikające z wielu przepisów dyrektywy. W celu zastosowania tych środków konieczne jest ustalenie, czy i w jakim zakresie powinny one mieć zastosowanie do poszczególnych osób pokrzywdzonych. W tym celu, zgodnie z art. 22 dyrektywy, przeprowadza się indywidualną ocenę, która powinna uwzględniać takie elementy jak: cechy osobowe pokrzywdzonego, rodzaj, charakter oraz okoliczności przestępstwa, rozmiar doznanej szkody, relacja między pokrzywdzonym a sprawcą. Przepisy prawa krajowego nie określają jednak wprost wymogu przeprowadzenia indywidualnej oceny, która uwzględniałaby ponadto opinię pokrzywdzonego, czego wymaga art. 22 dyrektywy. Obowiązek wprowadzenia indywidualnej oceny wynika również z art. 19 ust. 3 dyrektywy 2011/93.

Choć uwzględnienie prawnie chronionych interesów pokrzywdzonego stanowi jeden z podstawowych celów postępowania karnego, to jednak Kodeks postępowania karnego nie przewiduje przepisu, który wprost przewidywałby domniemanie wieku pokrzywdzonego (małoletniego). Obowiązek wprowadzenia takiego przepisu wynika z art. 24 ust. 2 dyrektywy 2012/29 i art. 18 ust. 3 dyrektywy 2011/93.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przewiduje dodanie do Kodeksu postępowania karnego art. 49b zawierającego domniemanie wieku pokrzywdzonego oraz art. 52a, który wprost zobowiązywałby organ do przeprowadzenia oceny indywidualnej w celu ustalenia, czy nie zachodzą okoliczności, które uzasadniałyby stosowanie wobec pokrzywdzonego określonych środków.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Z uwagi na szczegółowość proponowanych rozwiązań odstąpiono od analizy prawnoporównawczej międzynarodowych regulacji w przedmiotowej kwestii.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt			
Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Sądy powszechne	318 SR 45 SO 11 SA	MS	Stosowanie doszczegółowionych przepisów procesowych
Prokuratorzy	5805 (stan zatrudnienia na 31.12.2019 r.)	Mały Rocznik Statystyczny Polski 2018 (GUS)	
Osoby pokrzywdzone	Brak danych		Korzystanie z uprawnień wskazanych w przepisach

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny oraz w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości w zakładce „Projekty aktów prawnych”, zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) i § 4 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.).

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z ..... r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Wydatki ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													
Saldo ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Źródła finansowania	Wejście w życie ustawy nie spowoduje zmiany poziomu dochodów i wydatków jednostek sektora finansów publicznych.
---------------------	---

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0–10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z ... r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze							

	komornicy						
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	Brak wpływu.					
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	Przedmiotowy projekt nie określa zasad podejmowania, wykonywania lub zakończenia działalności gospodarczej, w związku z czym odstąpiono od analiz i oceny przewidywanych skutków społeczno-gospodarczych, wskazanych w art. 66 ust. 1 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2019 r. poz. 1292, z późn. zm.).					
	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.					
Niemierzalne	rodzina, obywatele, gospodarstwa domowe, osoby niepełnosprawne oraz osoby starsze	Brak wpływu.					

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń	
--	--

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).	☐ tak ☒ nie ☐ nie dotyczy
☐ zmniejszenie liczby dokumentów ☐ zmniejszenie liczby procedur ☐ skrócenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:	☐ zwiększenie liczby dokumentów ☐ zwiększenie liczby procedur ☐ wydłużenie czasu na załatwienie sprawy ☐ inne:
Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektronizacji.	☐ tak ☐ nie ☒ nie dotyczy

Projektowane rozwiązania wynikają z konieczności pełnego wdrożenia do polskiego porządku prawnego przepisów wynikających z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz dyrektywy Parlamentu i Rady 2011/93/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępującej decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW.

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowane zmiany nie będą miały wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne ☐ sytuacja i rozwój regionalny ☐ inne:	☐ demografia ☐ mienie państwowe	☐ informatyzacja ☐ zdrowie
--	--	---

Omówienie wpływu Projekt nie będzie oddziaływał na przedmiotowe obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się wejście w życie ustawy po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Efekty wejścia w życie projektu będą natychmiastowe i nie wymagają pomiaru.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.

**Raport z uzgodnień, konsultacji i opiniowania projektu ustawy o zmianie ustawy –
Kodeks postępowania karnego**

Projekt przekazany został do uzgodnień, konsultacji i opiniowania.

W ramach uzgodnień projekt skierowano do: Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministra Aktywów Państwowych, Ministra Rozwoju, Ministra Infrastruktury, Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministra Obrony Narodowej, Ministra Sportu, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, Koordynatora Służb Specjalnych, Ministra Spraw Zagranicznych, Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej, Ministra Klimatu, Ministra Finansów, Ministra Pracy, Rodziny i Polityki Społecznej, Ministra do spraw Unii Europejskiej, Ministra Zdrowia, Ministra Funduszy i Polityki Regionalnej, Ministra Cyfryzacji, Ministra Edukacji Narodowej, Ministra Środowiska, Pana Łukasza Schreiber – ministra, członka Rady Ministrów, Prezesa Rządowego Centrum Legislacji, Koordynatora Oceny Skutków Regulacji.

Uwagi do projektu zgłosiła też Kancelaria Prezesa Rady Ministrów. Zdecydowana większość uwag została uwzględniona w projekcie.

W zakresie uwagi, która nie znalazła odzwierciedlenia w projekcie, lecz w tekście uzasadnienia projektu, wskazać należy na kwestię aktualizacji oceny indywidualnej. Należy w tym wypadku stwierdzić, że nie ma konieczności wskazywania obowiązku aktualizacji oceny wprost w przepisie. Dla zasadności stosowania środków wymienionych w projektowanym przepisie wymaga się bowiem każdorazowej oceny potrzeby ich stosowania.

W ramach konsultacji projekt skierowano do: Stowarzyszenia Sędziów Rodzinych w Polsce, Stowarzyszenia Sędziów „Themis”, Stowarzyszenia Sędziów Polskich „Iustitia”, Stowarzyszenia Sędziów Rodzinych „Pro Familia”, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych, Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Lex Iustitia, Krajowej Rady Kuratorów, Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych, Krajowej Rady Radców Prawych, Naczelnej Rady Adwokackiej, Rady Dialogu Społecznego, Polskiego Związku Pracodawców Prawniczych, Rzecznika Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Stowarzyszenia na Rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia”, Komitetu Ochrony Praw Dziecka, Instytutu Psychologii Zdrowia Polskiego Towarzystwa Psychologicznego (Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie Niebieska Linia), Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Fundacji Panoptykon, Stowarzyszenia Integracji Rodzin Przyszań, Fundacji Watch Dog Polska, Fundacji Mamy i

Taty, Krakowskiego Forum Organizacji Społecznych KraFOS, Stowarzyszenia Wspierania Aktywności „Bona Fides” w Lublinie, Rzecznika Praw Obywatelskich i Rzecznika Praw Dziecka.

Uwagi zgłosił Rzecznik Praw Obywatelskich. Uwagi nie zostały uwzględnione. Nie odnosiły się do treści projektowanych przepisów, lecz wskazywały na zakres samej implementacji dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiającej normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępującej decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW i wynikały z niewłaściwej wykładni przepisów dyrektywy i prawa krajowego.

W ramach opiniowania projekt skierowano do Krajowej Rady Sądownictwa, Prokuratury Krajowej, Sądu Najwyższego, sądów apelacyjnych. Uwagi do projektu przedstawiła Prokuratura Krajowa, Prokuratura Regionalna w Krakowie, Prokuratura Okręgowa w Bydgoszczy oraz Sąd Najwyższy.

Uwagi Prokuratury Krajowej oraz Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy zostały uwzględnione częściowo. Nie uwzględniono uwagi dotyczącej badania okoliczności sprawy wyjaśniając, że choć już obecnie dokonuje się ustalenia okoliczności sprawy niezależnie od stosowania poszczególnych przepisów Kodeksu, jednakże celem projektowanej regulacji jest implementacja wskazanej dyrektywy. Podkreślono również wartość przepisów, które mają służyć efektywniejszej realizacji praw pokrzywdzonego. Uwzględniono też uwagi Prokuratury Okręgowej w Bydgoszczy. Nie uwzględniono uwag Prokuratury Regionalnej w Krakowie, bowiem wybiegały one poza projektowaną regulację i obejmowały zagadnienia, których uwzględnienie w projektowanej ustawie nie było możliwe.

Uwagi Sądu Najwyższego zostały uwzględnione częściowo; nie uwzględniono uwag dotyczących zastosowania terminologii wynikającej wprost z dyrektywy oraz enumeratywnego wyliczenia przepisów, do których domniemanie małoletniości pokrzywdzonego miałoby mieć zastosowanie tak, by małoletni mógł działać samodzielnie, a nie przez przedstawiciela ustawowego, a także uwagi dotyczącej aktualizacji oceny (z przyczyn wskazanych wyżej).

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU		Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO / WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH ¹⁾		Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2012/29/UE z dnia 25 października 2012 r. ustanawiająca normy minimalne w zakresie praw, wsparcia i ochrony ofiar przestępstw oraz zastępująca decyzję ramową Rady 2001/220/WSiSW			
PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ ²⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu UE ³⁾	Koniec Z - ność wdroże nia T / N	Jedn. red. (*)	Treść przepisu/ów projektu (*)	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE (**)
Art.1	<p>Cele</p> <p>1. Niniejsza dyrektywa ma na celu zapewnienie, by ofiary przestępstwa otrzymały odpowiednie informacje, wsparcie i ochronę oraz by mogły uczestniczyć w postępowaniu karnym.</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary były uznawane i by traktowano je z szacunkiem, w sposób taktowny, zindywidualizowany, profesjonalny oraz niedyskryminacyjny we wszelkich kontaktach ze służbami wsparcia ofiar lub służbami świadczącymi usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej, lub właściwymi organami działającymi w ramach postępowania karnego. Prawa określone w niniejszej dyrektywie stosuje się do ofiar w sposób niedyskryminacyjny, również niezależnie od ich prawa do pobytu.</p> <p>2. Przy stosowaniu niniejszej dyrektywy państwa członkowskie zapewniają, by w przypadkach gdy ofiarą jest dziecko, w pierwszym rzędzie brano pod uwagę najlepsze zabezpieczenie jego interesu, który należy</p>	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji		

	ocenić indywidualnie dla każdego przypadku. Pierwszeństwo ma podejście dostosowane do dziecka, uwzględniające wiek dziecka, poziom jego dojrzałości, jego opinie, potrzeby i obawy. Dziecko i osoba sprawująca nad nim władzę rodzicielską lub inny przedstawiciel prawny dziecka, o ile takie osoby istnieją, są informowani o wszelkich środkach lub prawach adresowanych w szczególności do dziecka.				
Art. 2	<p>Definicje</p> <p>1. Na użytek niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:</p> <p>a) „ofiara” oznacza:</p> <p>(i) osobę fizyczną, która doznała szkody, w tym krzywdy fizycznej, psychicznej, moralnej lub emocjonalnej lub straty majątkowej, bezpośrednio spowodowanej przestępstwem;</p> <p>(ii) członków rodziny osoby, której śmierć była bezpośrednim skutkiem przestępstwa, jeżeli doznali oni szkody w wyniku śmierci tej osoby;</p> <p>b) „członkowie rodziny” oznaczają małżonka, osobę pozostającą z ofiarą, w sposób trwały i ciągły, w bliskim pożyciu we wspólnym gospodarstwie domowym, krewnych w linii prostej, rodzeństwo oraz osoby pozostające na utrzymaniu ofiary;</p> <p>c) „dziecko” oznacza każdą osobę w wieku poniżej 18 lat;</p> <p>d) „sprawiedliwość naprawcza” oznacza wszelkie procedury, dzięki którym ofiara oraz sprawca mają możliwość, pod warunkiem wyrażenia przez nich na to dobrowolnej zgody, czynnego udziału w rozwiązaniu kwestii będących wynikiem przestępstwa przy pomocy bezstronnej strony trzeciej.</p> <p>2. Państwa członkowskie mogą ustanowić procedury:</p> <p>a) ograniczające liczbę członków rodziny mogących korzystać z praw określonych w niniejszej dyrektywie, z uwzględnieniem okoliczności indywidualnego przypadku; oraz</p> <p>b) w odniesieniu do ust. 1 lit. a) ppkt (ii) – służące ustaleniu, którzy członkowie rodziny mają pierwszeństwo</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 49. § 1, art. 52 oraz art. art. 61 § 1, art. 115 § 11, art. 10 § 1 k.c.		

	w odniesieniu do korzystania z praw określonych w niniejszej dyrektywie.				
Art. 3	<p>Prawo do rozumienia i bycia rozumianym</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki, aby pomóc ofiarom w rozumieniu i byciu rozumianym od momentu pierwszego kontaktu z właściwym organem i podczas jakichkolwiek dalszych niezbędnych kontaktów z nimi w ramach postępowania karnego, również w przypadku udzielania informacji przez te organy.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają, by przekazywanie informacji ofiarom odbywało się z zastosowaniem prostego i przystępnego języka, ustnie lub pisemnie. Przy przekazywaniu informacji uwzględnia się cechy osobowe ofiary, w tym wszelkie rodzaje niepełnosprawności, które mogą mieć wpływ na zdolność ofiary do rozumienia lub bycia rozumianym.</p> <p>3. O ile nie jest to sprzeczne z interesem ofiary lub nie naruszałoby to przebiegu postępowania, państwa członkowskie zezwalają, by w pierwszym kontakcie z właściwym organem ofiarom towarzyszyła wybrana przez nie osoba, gdy – ze względu na skutki przestępstwa – ofiara wymaga pomocy w rozumieniu lub byciu rozumianą.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 300 § 2, art. 299a k.p.k.		
Art. 4	<p>Prawo do otrzymywania informacji od momentu pierwszego kontaktu z właściwym organem</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, by – od momentu pierwszego kontaktu z właściwym organem i bez zbędnej zwłoki – oferowano ofiarom następujące informacje w prostym i przystępnym języku, celem umożliwienia ofiarom korzystania z praw określonych w niniejszej dyrektywie:</p> <p>a) rodzaj dostępnego ofierze wsparcia i od kogo można je uzyskać, w tym w odpowiednich przypadkach podstawowe informacje o dostępie do pomocy medycznej, wszelkiego wsparcia specjalistycznego, w tym wsparcia psychologa, oraz informacje o zakwaterowaniu zastępczym;</p> <p>b) procedury dotyczące zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa oraz rola ofiary w takich procedurach;</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 16 § 2, art. 300 § 2, art. 81 § 1a, art.304b k.p.k.		

	<p>c) w jaki sposób oraz na jakich warunkach ofiara może uzyskać ochronę, w tym środki ochrony;</p> <p>d) w jaki sposób i na jakich warunkach ofiara może uzyskać poradę prawną, pomoc prawną oraz wszelkie porady innego rodzaju;</p> <p>e) w jaki sposób i na jakich warunkach ofiara może uzyskać odszkodowanie;</p> <p>f) w jaki sposób i na jakich warunkach ofiara jest uprawniona do tłumaczenia ustnego i pisemnego;</p> <p>g) jeżeli ofiara ma miejsce zamieszkania w państwie członkowskim innym niż państwo, w którym popełniono przestępstwo – informacje o wszelkich dostępnych szczególnych środkach, procedurach lub ustaleniach chroniących interes ofiary w państwie członkowskim, w którym ma miejsce pierwszy kontakt z właściwym organem;</p> <p>h) dostępne procedury złożenia zawiadomienia w przypadku braku poszanowania praw ofiary przez właściwy organ działający w ramach postępowania karnego;</p> <p>i) dane kontaktowe na potrzeby przekazywania informacji o sprawie, która dotyczy ofiary;</p> <p>j) dostępne usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej;</p> <p>k) w jaki sposób i na jakich warunkach ofiara może uzyskać zwrot kosztów poniesionych w związku z udziałem w postępowaniu karnym.</p> <p>2. Zakres lub szczegółowość informacji, o których mowa w ust. 1, może być zróżnicowana w zależności od szczególnych potrzeb i osobistych uwarunkowań ofiary oraz od rodzaju i charakteru przestępstwa. Dodatkowe informacje mogą być przekazane także na późniejszym etapie w zależności od potrzeb ofiary oraz znaczenia tych informacji na poszczególnych etapach postępowania.</p>				
Art. 5	<p>Prawa ofiar w chwili składania zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary otrzymywały pisemne potwierdzenie złożenia przez nie</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 304a, art. 304b, art. 204, art. 305 § 4 k.p.k.		

	<p>formalnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa we właściwym organie państwa członkowskiego, zawierające podstawowe informacje o zgłoszonym przestępstwie.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom, które pragną złożyć zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa i które nie rozumieją języka, którym posługuje się właściwy organ, lub nie mówią tym językiem, możliwość złożenia zawiadomienia w języku, który ofiara rozumie, lub uzyskanie niezbędnej pomocy językowej.</p> <p>3. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary, które nie rozumieją języka, którym posługuje się właściwy organ, lub nie mówią tym językiem, na wniosek otrzymały bezpłatnie tłumaczenie w zrozumiałym dla siebie języku pisemnego potwierdzenia złożenia zawiadomienia przewidzianego w ust. 1.</p>				
Art. 6	<p>Prawo do otrzymania informacji o sprawie</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary były bez zbędnej zwłoki powiadamiane o przysługującym im prawie do otrzymania poniższych informacji o postępowaniu karnym wszczętym na skutek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na szkodę ofiary oraz by na wniosek otrzymały następujące informacje:</p> <p>a) informacje o decyzjach o zaprzestaniu prowadzenia lub zakończeniu dochodzenia lub o nieściganiu sprawcy;</p> <p>b) informacje o dacie i miejscu rozprawy oraz o rodzaju zarzutów wobec sprawcy.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary – zgodnie z ich rolą w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych – były bez zbędnej zwłoki powiadamiane o przysługującym im prawie do otrzymania poniższych informacji o postępowaniu karnym wszczętym na skutek zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa na szkodę ofiary oraz by na wniosek otrzymały te informacje w formie ustnej lub pisemnej:</p> <p>a) informacje o prawomocnym orzeczeniu wydanym w</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 305 § 1 i 4, art. 321 § 1, art. 422 § 1, art. 423 § 1, art. 424 § 1, art. 156 §1, art. 334 § 2, art. 325e § 1, art. 350 § 4, art. 299, art. 168a § 1, art. 253 § 3 i 4 k.p.k.		

	<p>procesie;</p> <p>b) informacje umożliwiające ofierze zapoznanie się ze stanem postępowania karnego, chyba że w wyjątkowych okolicznościach takie powiadomienie mogłoby zaszkodzić właściwemu rozpatrzeniu sprawy.</p> <p>3. Informacje przewidziane w ust. 1 lit. a) i w ust. 2 lit. a) obejmują uzasadnienie lub krótkie streszczenie uzasadnienia danej decyzji, z wyjątkiem decyzji wydanych przez ławę przysięgłych lub decyzji, których uzasadnienie jest poufne i zgodnie z prawem krajowym nie jest przedstawiane.</p> <p>4. Wola ofiar w kwestii otrzymywania lub nieotrzymywania informacji jest wiążąca dla właściwego organu, chyba że informacje te muszą zostać przekazane ze względu na prawo ofiary do czynnego udziału w postępowaniu karnym. Państwa członkowskie umożliwiają ofiarom zmianę swojego wyboru w dowolnym momencie i uwzględniają taką zmianę.</p> <p>5. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom możliwość uzyskania bez zbędnej zwłoki powiadomienia o tym, że osoba tymczasowo aresztowana, oskarżona lub skazana w związku z przestępstwami jej dotyczącymi została zwolniona lub zbiegła z miejsca zatrzymania. Ponadto państwa członkowskie zapewniają, by ofiary były informowane o wszelkich odpowiednich środkach wydanych w celu ich ochrony w przypadku zwolnienia lub ucieczki sprawcy.</p> <p>6. Ofiary otrzymują, na wniosek, informacje przewidziane w ust. 5, co najmniej w przypadkach gdy występuje zagrożenie lub stwierdzone ryzyko, że poniosą one szkodę, chyba że istnieje stwierdzone ryzyko, że wskutek takiego powiadomienia szkodę poniesie sprawca.</p>				
Art. 7	<p>Prawo do tłumaczenia ustnego i pisemnego</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom, które nie rozumieją języka danego postępowania karnego lub nie mówią tym językiem, możliwość skorzystania, na wniosek, z bezpłatnego tłumaczenia ustnego – zgodnie z ich rolą w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 56a, art. 60a, art. 204 § 1 i 2 k.p.k., art. 177 § 1a k.p.k.		

<p> sprawach karnych – co najmniej podczas wszelkich rozmów z ofiarą lub jej przesłuchań w toku postępowania karnego przed organami dochodzeniowymi lub sądowymi, w tym podczas przesłuchania przez policję, oraz z tłumaczenia ustnego w związku z ich czynnym udziałem w rozprawie sądowej i wszelkich niezbędnych posiedzeniach.</p> <p>2. Bez uszczerbku dla prawa do obrony i zgodnie z przepisami o swobodzie sędziowskiej, można wykorzystywać technologie komunikacyjne, takie jak wideokonferencje, telefon lub internet, chyba że obecność tłumacza jest konieczna w celu umożliwienia skorzystania przez ofiarę z przysługujących jej praw lub zrozumienia postępowania.</p> <p>3. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom, które nie rozumieją języka danego postępowania karnego lub nie mówią tym językiem – zgodnie z ich rolą w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych – na wniosek, bezpłatne tłumaczenie pisemne na język, który jest dla nich zrozumiały, informacji niezbędnych do skorzystania przez nie z przysługujących im praw w postępowaniu karnym, w zakresie w jakim informacje te są udostępniane ofierze. Tłumaczenie takich informacji obejmuje co najmniej decyzję kończącą postępowanie karne związane z przestępstwem popełnionym na szkodę ofiary oraz, na wniosek ofiary, uzasadnienie decyzji albo krótkie streszczenie tego uzasadnienia, z wyjątkiem decyzji wydanych przez ławę przysięgłych lub decyzji, których uzasadnienie jest poufne, w których to przypadkach zgodnie z prawem krajowym uzasadnienie nie jest przedstawiane.</p> <p>4. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary, które są uprawnione do uzyskania informacji o dacie i miejscu rozprawy zgodnie z art. 6 ust. 1 lit. b i które nie rozumieją języka właściwych organów, otrzymały na wniosek tłumaczenie tych informacji, do których uzyskania są uprawnione.</p> <p>5. Ofiara może złożyć uzasadniony wniosek o uznanie dokumentu za istotny. Nie istnieje wymóg tłumaczenia</p>				
--	--	--	--	--

	<p>fragmentów istotnych dokumentów, które nie mają znaczenia dla umożliwienia ofiarom czynnego udziału w postępowaniu karnym.</p> <p>6. Niezależnie od ust. 1 i 3, zamiast tłumaczenia pisemnego można zapewnić tłumaczenie ustne lub ustne streszczenie istotnych dokumentów, pod warunkiem że takie tłumaczenie ustne lub ustne streszczenie nie wpłyną negatywnie na rzetelność postępowania.</p> <p>7. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy dokonały oceny, czy ofiary potrzebują tłumaczenia ustnego lub pisemnego, przewidzianych w ust. 1 i 3. Ofiary mogą zaskarżyć decyzję o odmowie zapewnienia tłumaczenia ustnego lub pisemnego. Zasady proceduralne dotyczące takiego zaskarżenia określa prawo krajowe.</p> <p>8. Tłumaczenie ustne i pisemne oraz rozpoznanie skargi na decyzję o odmowie zapewnienia tłumaczenia ustnego lub pisemnego, przewidzianych na podstawie niniejszego artykułu, nie mogą wydłużać w sposób nieuzasadniony postępowania karnego.</p>				
Art. 8	<p>Prawo do korzystania z usług służb udzielających wsparcia ofiarom</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom, stosownie do ich potrzeb, bezpłatny dostęp do poufnych służb udzielających wsparcia ofiarom przed rozpoczęciem postępowania karnego, w jego trakcie i przez odpowiedni czas po jego zakończeniu. Członkowie rodziny mają dostęp do służb udzielających wsparcia ofiarom stosownie do swych potrzeb oraz do stopnia szkody doznanej wskutek przestępstwa popełnionego na szkodę ofiary.</p> <p>2. Państwa członkowskie ułatwiają kierowanie ofiar do służb udzielających wsparcia ofiarom przez właściwy organ, który przyjął zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, lub przez inne odpowiednie podmioty.</p> <p>3. Państwa członkowskie podejmują środki, by utworzyć bezpłatne i poufne specjalistyczne służby wsparcia jako uzupełnienie lub integralną część ogólnych służb udzielających wsparcia ofiarom lub by umożliwić</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 300 § 2 k.p.k., przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka, art. 43 kodeksu karnego wykonawczego, a także przez działania pozalegisłacyjne – Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw.</p>		

	<p>organizacjom udzielającym wsparcia ofiarom wystąpienie do istniejących wyspecjalizowanych podmiotów udzielających takiego specjalistycznego wsparcia. Ofiary, stosownie do ich szczególnych potrzeb, mają dostęp do takich służb, a członkowie rodziny mają dostęp stosownie do ich szczególnych potrzeb i do stopnia szkody doznanej wskutek przestępstwa popełnionego na szkodę ofiary.</p> <p>4. Służby udzielające wsparcia ofiarom i wszelkie specjalistyczne służby wsparcia można utworzyć jako organizacje publiczne lub pozarządowe i mogą one mieć charakter zawodowy lub społeczny.</p> <p>5. Państwa członkowskie zapewniają, by dostęp do służb udzielających wsparcia ofiarom nie był uzależniony od złożenia przez ofiarę oficjalnego zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa właściwemu organowi.</p>				
Art. 9	<p>Wsparcie ze strony służb udzielających wsparcia ofiarom</p> <p>1. Służby udzielające wsparcia ofiarom, o których mowa w art. 8 ust. 1, zapewniają co najmniej:</p> <p>a) informacje, doradztwo i wsparcie dotyczące praw ofiar, w tym w zakresie korzystania z krajowych systemów odszkodowań za szkody poniesione wskutek przestępstwa, oraz dotyczące roli ofiar w postępowaniu karnym, także w zakresie przygotowania do udziału w procesie sądowym;</p> <p>b) informacje o wszelkich istniejących specjalistycznych służbach wsparcia lub bezpośrednio kierowanie do tych służb;</p> <p>c) wsparcie emocjonalne oraz, gdy jest dostępne, wsparcie psychologiczne;</p> <p>d) doradztwo dotyczące kwestii finansowych i praktycznych będących skutkiem przestępstwa;</p> <p>e) doradztwo dotyczące zagrożenia wtórną i ponowną wiktymizacją, zastraszeniem oraz odwetem i sposobów zapobiegania tym zjawiskom – o ile takie doradztwo nie jest zapewniane przez inne służby publiczne lub prywatne.</p> <p>2. Państwa członkowskie zachęcają służby</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 300 § 2 k.p.k., przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka oraz art. 43 kodeksu karnego wykonawczego, a także przez działania pozalegislacyjne – Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw.</p>		

	<p>udzielające wsparcia ofiarom, by zwracały szczególną uwagę zwłaszcza na szczególne potrzeby ofiar, które doznały znacznej szkody ze względu na powagę przestępstwa.</p> <p>3. O ile nie jest to zapewniane przez inne służby publiczne lub prywatne, specjalistyczne służby wsparcia, o których mowa w art. 8 ust. 3, przygotowują i zapewniają co najmniej:</p> <p>a) schroniska lub inne odpowiednie zakwaterowanie zastępcze dla ofiar potrzebujących bezpiecznego miejsca ze względu na bezpośrednie ryzyko wtórnej i ponownej wiktymizacji, zastraszania oraz odwetu;</p> <p>b) ukierunkowane i zintegrowane wsparcie ofiar o szczególnych potrzebach, takich jak ofiary przemocy seksualnej, ofiary przemocy na tle płciowym i ofiary przemocy w bliskich związkach, w tym wsparcie i doradztwo w związku z traumatycznymi przeżyciami.</p>				
Art. 10	<p>Prawo do bycia wysłuchanym</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom możliwość bycia wysłuchanymi podczas postępowania karnego i możliwość przedstawiania dowodów. Gdy przesłuchiwane ma być dziecko będące ofiarą, uwzględnia się odpowiednio jego wiek i dojrzałość.</p> <p>2. Zasady proceduralne zapewniania ofiarom możliwości bycia wysłuchanym podczas postępowania karnego i możliwości zgłaszania dowodów określa prawo krajowe.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 299 § 1, 315 § 1 i art. 7 k.p.k.		
Art. 11	<p>Prawa w przypadku decyzji o odmowie ścigania</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom, zgodnie z ich rolą w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, prawo odwołania od decyzji o odmowie ścigania. Zasady proceduralne dotyczące takiego odwołania określa prawo krajowe.</p> <p>2. Gdy zgodnie z prawem krajowym rola ofiary w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych zostanie ustalona dopiero po tym, jak zostanie podjęta decyzja o ściganiu sprawcy, państwa członkowskie zapewniają, by przynajmniej ofiary poważnych przestępstw miały prawo do złożenia odwołania od</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 306 § 1 i 3, art. 300 § 2 i 16 k.p.k.		

	<p>decyzji o odmowie ścigania. Zasady proceduralne takiego odwołania określa prawo krajowe.</p> <p>3. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary były bez zbędnej zwłoki powiadamiane o przysługującym im prawie do otrzymania informacji wystarczających do podjęcia decyzji o tym, czy złożyć odwołanie od decyzji o odmowie ścigania, oraz by na wniosek takie informacje otrzymały.</p> <p>4. W przypadku gdy pierwotna decyzja o odmowie ścigania jest podjęta przez organ ścigania najwyższej instancji, którego decyzja zgodnie z prawem krajowym nie podlega zaskarżeniu, ten sam organ może rozpatrzyć odwołanie.</p> <p>5. Ust. 1, 3 i 4 nie mają zastosowania do decyzji prokuratora o odmowie ścigania, jeżeli taka decyzja skutkuje rozstrzygnięciem pozasądowym, w zakresie w jakim prawo krajowe przewiduje taką możliwość.</p>				
Art. 12	<p>Prawo do gwarancji w ramach usług w zakresie sprawiedliwości naprawczej</p> <p>1. W celu zabezpieczenia ofiary przed wtórną i ponowną wiktymizacją, zastraszaniem oraz odwetem państwa członkowskie podejmują środki, które mają być stosowane podczas świadczenia usług w zakresie sprawiedliwości naprawczej. Takie środki zapewniają ofiarom, które decydują się na korzystanie z usług w zakresie sprawiedliwości naprawczej, dostęp do bezpiecznych i zadowalających usług w zakresie sprawiedliwości naprawczej, z zastrzeżeniem co najmniej następujących warunków:</p> <p>a) usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej stosuje się tylko wtedy, gdy leżą w interesie ofiary, biorąc pod uwagę względy bezpieczeństwa, i opierają się one na dobrowolnej i świadomej zgodzie wyrażonej przez ofiarę, którą to zgodę można w każdej chwili wycofać;</p> <p>b) przed wyrażeniem zgody na uczestnictwo w procesie sprawiedliwości naprawczej ofiara otrzymuje pełne i obiektywne informacje na temat tego procesu i jego potencjalnych rezultatów, jak również informacje o trybie nadzoru nad realizacją jakiegokolwiek ugody;</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 23a k.p.k. oraz rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 czerwca 2003 r. w sprawie postępowania mediacyjnego w sprawach karnych (Dz. U. Nr 108, poz. 1020), a także art. 16 § 2 k.p.k.</p>		

	<p>c) sprawca musiał wcześniej potwierdzić podstawowe fakty związane ze sprawą;</p> <p>d) każda ugoda jest wynikiem dobrowolnego porozumienia i może być uwzględniona we wszelkich dalszych postępowaniach karnych;</p> <p>e) rozmowy prowadzone w ramach czynności sprawiedliwości naprawczej, które nie są prowadzone publicznie, mają charakter poufny i nie są następnie ujawniane, chyba że strony wyrażą na to zgodę lub wymaga tego prawo krajowe ze względu na nadrzędny interes publiczny.</p> <p>2. Państwa członkowskie ułatwiają kierowanie spraw, w odpowiednich przypadkach, do służb świadczących usługi w zakresie sprawiedliwości naprawczej, również poprzez ustanowienie procedur lub wytycznych dotyczących warunków takiego kierowania.</p>				
Art. 13	<p>Prawo do pomocy prawnej</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają ofiarom dostęp do pomocy prawnej, jeżeli ofiary mają status strony w postępowaniu karnym. Warunki lub zasady proceduralne dostępu ofiar do pomocy prawnej określa prawo krajowe.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 87, 88 i 78 k.p.k.		
Art. 14	<p>Prawo do zwrotu kosztów</p> <p>Państwa członkowskie przyznają ofiarom uczestniczącym w postępowaniu karnym możliwość uzyskania zwrotu kosztów poniesionych w związku z czynnym udziałem w postępowaniu karnym, zgodnie z ich rolą w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych. Warunki lub zasady proceduralne uzyskania przez ofiary zwrotu kosztów określa prawo krajowe.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 618, art. 618a, art. 618b, art. 618j, art. 627 k.p.k.		
Art. 15	<p>Prawo do zwrotu mienia</p> <p>Państwa członkowskie zapewniają na podstawie decyzji właściwego organu niezwłoczny zwrot ofiarom możliwego do odzyskania mienia zajętego w toku postępowania karnego, chyba że jest ono niezbędne do celów postępowania karnego. Warunki lub zasady proceduralne zwrotu takiego mienia ofiarom określa</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 230 § 2 k.p.k. oraz art. 44 § 5 i 45 § 1 zd. 2 k.k.		

	prawo krajowe.				
Art. 16	<p>Prawo do decyzji w sprawie odszkodowania od sprawcy w toku postępowania karnego</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają ofiarom w toku postępowania karnego prawo do uzyskania w rozsądnym terminie decyzji w sprawie odszkodowania od sprawcy, z wyjątkiem sytuacji, w których prawo krajowe przewiduje, że taka decyzja podejmowana jest w drodze innego postępowania prawnego.</p> <p>2. Państwa członkowskie promują środki mające zachęcić sprawców do przekazywania ofiarom odpowiedniego odszkodowania.</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 46 § 1, 2, art. 67 § 3 kpk, ustawa z 7 lipca 2005 r. w sprawie państwowej kompensaty przysługującej ofiarom niektórych czynów zabronionych.</p>		
Art. 17	<p>Prawa ofiar mających miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają swoim właściwym organom możliwość podjęcia odpowiednich środków w celu zminimalizowania trudności napotykanych w sytuacjach, gdy ofiara ma miejsce zamieszkania w państwie członkowskim innym niż to, w którym popełniono przestępstwo, w szczególności w odniesieniu do organizacji postępowania. W tym celu organy państwa członkowskiego, w którym popełniono przestępstwo, są w szczególności przygotowane na:</p> <p>a) odebranie zeznania od ofiary bezpośrednio w następstwie złożenia właściwemu organowi zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa;</p> <p>b) skorzystanie w możliwym zakresie z przepisów dotyczących wideokonferencji oraz konferencji telefonicznych, określonych w Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi Unii Europejskiej z dnia 29 maja 2000 r. (1), w celu wysłuchania ofiar zamieszkałych za granicą.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary przestępstwa w państwach członkowskich innych niż to, w którym mają miejsce zamieszkania, miały możliwość złożenia zawiadomienia właściwym organom państwa członkowskiego zamieszkania, jeżeli nie mogą tego</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 304a k.p.k., art. 177 § 1a k.p.k. oraz art. 7, 10 i 11 Konwencji o wzajemnej pomocy w sprawach karnych pomiędzy państwami członkowskimi UE z 2000 r., § 62¹ rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie szczegółowych czynności sądów w sprawach z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego oraz karnego w stosunkach międzynarodowych, a także art. 35 k.p.k.</p>		

	uczynić w państwie członkowskim, w którym popełniono przestępstwo, lub – w przypadku poważnego przestępstwa określonego w prawie krajowym tego państwa członkowskiego – jeżeli nie chcą tego zrobić. 3. Państwa członkowskie zapewniają bezzwłoczne przekazanie zawiadomienia przez właściwy organ, w którym ofiara je złożyła, do właściwego organu państwa członkowskiego, w którym przestępstwo zostało popełnione, jeżeli postępowanie nie zostało wszczęte przez państwo członkowskie, w którym złożono zawiadomienie.				
Art. 18	Prawo do ochrony Bez uszczerbku dla prawa do obrony państwa członkowskie zapewniają dostępność środków służących ochronie ofiar i członków ich rodzin przed wtórną i ponowną wiktyimizacją, zastraszaniem oraz odwetem – w tym także środków przeciwko ryzyku szkód, emocjonalnych lub psychologicznych – oraz służących ochronie godności ofiar podczas przesłuchania lub składania zeznań. W razie konieczności środki takie obejmują także procedury fizycznej ochrony ofiar i członków ich rodzin przewidziane w prawie krajowym.	N	Cel jest realizowany przez przepisy ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka, środki pozalegislacyjne – Sieć Pomocy Ofiarom Przestępstw oraz zarządzenie Komendanta Głównego Policji z dnia 15 lipca 2005 r. w sprawie metod i form ochrony udzielanej przez Policję osobom zagrożonym. Nadto cel przepisu jest realizowany przez art. 184, 191 § 1b, 185a, 275a k.p.k.		
Art. 19	Prawo ofiary do unikania kontaktu ze sprawcą 1. Państwa członkowskie ustanawiają warunki niezbędne do zapewnienia możliwości uniknięcia kontaktu między ofiarami i, w razie konieczności, członkami ich rodzin a sprawcą w pomieszczeniach, gdzie prowadzone jest postępowanie karne, chyba że ze względu na dobro postępowania taki kontakt jest wymagany. 2. Państwa członkowskie zapewniają, by nowe pomieszczenia sądowe miały osobne poczekalnie dla ofiar.	N	Cel jest realizowany przez art. 185d i 390 § 2 k.p.k., ponadto również przez działania pozalegislacyjne – organizacja siedzib poszczególnych sądów.		
Art. 20	Prawo do ochrony ofiar w trakcie postępowania przygotowawczego Bez uszczerbku dla praw do obrony i zgodnie z przepisami o swobodzie sędziowskiej, państwa członkowskie zapewniają, by podczas postępowania	N	Cel jest realizowany przez art. 2 § 1 pkt 3, art. 304a, art. 185a, art. 299a k.p.k., art. art. 20 ust. 1 ustawy z dnia z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta.		

	<p>przygotowawczego:</p> <p>a) przesłuchania ofiar zostały przeprowadzone bez nieuzasadnionej zwłoki po złożeniu właściwemu organowi zawiadomienia o popełnieniu przestępstwa;</p> <p>b) liczba przesłuchań była jak najbardziej ograniczona i by były one przeprowadzane tylko w tych przypadkach, gdy jest to absolutnie niezbędne do celów postępowania przygotowawczego;</p> <p>c) ofiarom towarzyszyć mógł przedstawiciel prawny lub wybrana przez nie osoba, o ile nie podjęto uzasadnionej decyzji wykluczającej taką możliwość;</p> <p>d) badania lekarskie ograniczały się do minimum i były przeprowadzane jedynie w przypadkach, gdy jest to absolutnie niezbędne dla celów postępowania karnego.</p>				
Art. 21	<p>Prawo do ochrony prywatności</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy mogły przyjmować podczas postępowania karnego odpowiednie środki w celu ochrony prywatności, w tym ochrony cech osobowych ofiary uwzględnianych w indywidualnej ocenie przewidzianej w art. 22 oraz wizerunku ofiar i członków ich rodzin. Ponadto państwa członkowskie zapewniają, by właściwe organy mogły podejmować wszelkie zgodne z prawem środki w celu zapobieżenia publicznemu rozpowszechnianiu wszelkich informacji, które mogłyby prowadzić do zidentyfikowania dziecka będącego ofiarą.</p> <p>2. W celu ochrony prywatności, integralności osobistej i danych osobowych ofiar państwa członkowskie, z poszanowaniem wolności wypowiedzi i informacji oraz wolności i pluralizmu mediów, zachęcają media do przyjmowania środków samoregulacyjnych.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 148a § 1, art. 360 § 1 pkt. 4 i § 2 k.p.k. oraz art. 13 ust. 2 ustawy z dnia 26 stycznia 1984 r. - Prawo prasowe (Dz. U. z 1984 r. Nr 5 poz. 24).		
Art. 22	<p>Indywidualna ocena służąca ustaleniu szczególnych potrzeb ofiar w zakresie ochrony</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, by ofiary poddano na czas indywidualnej ocenie, zgodnie z procedurami krajowymi, w celu ustalenia szczególnych potrzeb w zakresie ochrony i określenia, czy i w jakim zakresie</p>	T	Projektowany przepis art. 52a k.p.k.	Art. 52a. Mając na względzie potrzebę zastosowania wobec pokrzywdzonego art. 147 § 1 w odniesieniu do czynności, o której mowa w art. 143 § 1 pkt 2, a także art. 177 § 1a, art.	

<p>skorzystałyby w trakcie postępowania karnego ze specjalnych środków przewidzianych w art. 23 i 24, ze względu na ich szczególne narażenie na wtórną i ponowną wiktyimizację, zastraszanie oraz odwet.</p> <p>2. Indywidualna ocena uwzględnia w szczególności:</p> <p>a) cechy osobowe ofiary;</p> <p>b) rodzaj lub charakter przestępstwa; oraz</p> <p>c) okoliczności przestępstwa.</p> <p>3. W ramach indywidualnej oceny szczególną uwagę zwraca się na ofiary, które doznały znacznej szkody ze względu na powagę przestępstwa, ofiary przestępstw popełnionych z powodu uprzedzeń lub dyskryminacji – co mogło być w szczególności powiązane z ich cechami osobowymi – oraz ofiary, których szczególne narażenie jest skutkiem związku ze sprawcą lub zależności od niego. W tym zakresie należy uwzględnić ofiary terroryzmu, przestępczości zorganizowanej, handlu ludźmi, przemocy na tle płciowym, przemocy w bliskich związkach, przemocy seksualnej lub wykorzystywania seksualnego lub przestępstw z nienawiści oraz ofiary będące osobami niepełnosprawnymi.</p> <p>4. Do celów niniejszej dyrektywy zakłada się, że dzieci będące ofiarami mają szczególne potrzeby w zakresie ochrony, gdyż narażone są na wtórną i ponowną wiktyimizację, zastraszanie oraz odwet. W celu określenia, czy i w jakim stopniu korzystałyby one ze środków specjalnych przewidzianych w art. 23 i 24, dzieci będące ofiarami poddawane są indywidualnej ocenie przewidzianej w ust. 1 niniejszego artykułu.</p> <p>5. Zakres indywidualnej oceny może być dostosowany odpowiednio do wagi przestępstwa oraz stopnia widocznej szkody, którą poniosła ofiara.</p> <p>6. Przy dokonywaniu indywidualnej oceny ściśle angażuje się ofiary i uwzględnia się ich wolę, w tym życzenie niekorzystania przez nie ze środków specjalnych przewidzianych w art. 23 i 24.</p> <p>7. Jeżeli elementy stanowiące podstawę indywidualnej oceny uległy znacznej zmianie, państwa członkowskie zapewniają, by była ona aktualizowana w toku całego</p>			<p>184–185c, art. 299a § 1, art. 360 § 1 pkt 1 lit. d oraz pkt 3, art. 390 § 2 i 3 oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka (Dz. U. z 2015 r. poz. 21), organ prowadzący postępowanie karne ustala okoliczności sprawy, w szczególności dotyczące właściwości i warunków osobistych pokrzywdzonego, a także rodzaju i rozmiaru ujemnych następstw przestępstwa. Przed rozpoczęciem czynności wskazanych w przepisach wymienionych w zdaniu pierwszym organ odbiera od pokrzywdzonego oświadczenie, czy chce zastosowania przewidzianych w nich środków, chyba że odebranie oświadczenia jest niemożliwe, zastosowanie określonego środka jest obowiązkowe lub organ prowadzący postępowanie działa na wniosek pokrzywdzonego. Organ bierze pod uwagę oświadczenie pokrzywdzonego</p>	
--	--	--	---	--

	postępowania karnego.				
Art. 23	<p>Prawo do ochrony ofiar o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony podczas postępowania karnego</p> <p>1. Bez uszczerbku dla praw do obrony i zgodnie z przepisami o swobodzie sędziowskiej, państwa członkowskie zapewniają, by ofiary o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony korzystające ze szczególnych środków ustalonych w rezultacie indywidualnej oceny przewidzianej w art. 22 ust. 1 mogły korzystać ze środków przewidzianych w ust. 2 i 3 niniejszego artykułu. Nie zapewnia się środka specjalnego wynikającego z indywidualnej oceny, jeżeli uniemożliwiają to ograniczenia operacyjne lub praktyczne lub gdy istnieje pilna potrzeba przesłuchania ofiary, a jej nieprzesłuchanie mogłoby wyrządzić szkodę ofierze lub innej osobie lub mógłby stanowić uszczerbek dla przebiegu postępowania.</p> <p>2. Ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony określonym zgodnie z art. 22 ust. 1 udostępnia się podczas postępowania przygotowawczego następujące środki:</p> <p>a) przesłuchania ofiar odbywają się w zaprojektowanych lub przystosowanych do tego celu pomieszczeniach;</p> <p>b) przesłuchania ofiar są prowadzone przez lub z udziałem specjalistów, odpowiednio przeszkolonych do tego celu;</p> <p>c) wszelkie przesłuchania ofiar są prowadzone przez te same osoby, chyba że jest to sprzeczne z właściwym funkcjonowaniem wymiaru sprawiedliwości;</p> <p>d) wszelkie przesłuchania ofiar przemocy seksualnej, przemocy na tle płciowym lub przemocy w bliskich związkach – jeżeli nie są prowadzone przez prokuratora ani sędziego – prowadzą osoby tej samej płci co ofiara, o ile takie jest życzenie ofiary i o ile nie stanowi to uszczerbku dla przebiegu postępowania karnego.</p> <p>3. Ofiarom o szczególnych potrzebach w zakresie ochrony określonym zgodnie z art. 22 ust. 1 udostępnia się podczas postępowania sądowego:</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 185a, art. 185d, art. 185c, art. 177 § 1a i 6, art. 359, art. 360 § 1, art. 390 § 2 k.p.k.		

	<p>a) środki zapewniające unikanie kontaktu wzrokowego między ofiarami a sprawcami, również w trakcie składania zeznań, dzięki zastosowaniu odpowiednich środków, w tym technologii komunikacyjnych;</p> <p>b) środki służące temu, by ofiara mogła zostać przesłuchana pod jej nieobecność na sali sądowej, w szczególności dzięki wykorzystaniu odpowiednich technologii komunikacyjnych;</p> <p>c) środki pozwalające uniknąć zbędnych pytań dotyczących życia prywatnego ofiary, niezwiązanych z przestępstwem; oraz</p> <p>d) środki umożliwiające przeprowadzenie przesłuchania bez obecności publiczności.</p>				
Art. 24	<p>Prawo do ochrony dzieci będących ofiarami podczas postępowania karnego</p> <p>1. Jeżeli ofiarą jest dziecko, państwa członkowskie – w uzupełnieniu środków przewidzianych w art. 23 – zapewniają, by:</p> <p>a) w toku postępowania przygotowawczego wszystkie przesłuchania dziecka będącego ofiarą mogły być utrwalane audiowizualnie, a te utrwalone audiowizualnie przesłuchania mogły zostać wykorzystane jako dowód w postępowaniu karnym;</p> <p>b) w toku postępowania przygotowawczego i postępowania sądowego, zgodnie z rolą ofiar w danym systemie wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych, właściwe organy wyznaczają specjalnego przedstawiciela dla dziecka będącego ofiarą, jeżeli – zgodnie z prawem krajowym – osoby, które sprawują władzę rodzicielską, nie mogą reprezentować dziecka będącego ofiarą ze względu na konflikt interesów między nimi a ofiarą lub jeżeli dziecko będące ofiarą nie ma opieki albo jest odłączone od rodziny;</p> <p>c) w przypadku gdy dziecko będące ofiarą ma prawo do doradztwa prawnego, ma ono prawo do własnego doradztwa prawnego i zastępstwa procesowego, we własnym imieniu, w postępowaniach, w których istnieje lub może zaistnieć konflikt interesów między</p>	N/T	<p>Cel jest realizowany przez art. 147, 185a, 185b, art. 51 § 2, art. 390 § 2 k.p.k. oraz art. 99 k.r.o.</p> <p>Ustęp 2 – projektowany przepis art. 49b k.p.k.</p>	<p>„Art. 49b. Jeżeli wątpliwości co do wieku pokrzywdzonego nie da się usunąć, a zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że jest on małoletni, stosuje się do niego przepisy tego kodeksu dotyczące małoletnich pokrzywdzonych.”</p>	

	<p>dzieckiem będącym ofiarą a osobami sprawującymi władzę rodzicielską.</p> <p>Przepisy dotyczące procedury utrwalania audiowizualnego, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. a), oraz korzystanie z niego określa prawo krajowe.</p> <p>2. W przypadku gdy niemożliwe jest ustalenie wieku ofiary, a istnieją powody, by sądzić, że ofiarą jest dziecko, ofiarę tę do celów niniejszej dyrektywy uznaje się za dziecko.</p>				
Art. 25	<p>Szkolenie specjalistów</p> <p>1. Państwa członkowskie zapewniają, by urzędnicy, którzy mogą mieć kontakt z ofiarami, tacy jak funkcjonariusze policji i pracownicy sądu, przeszli zarówno ogólne, jak i specjalistyczne szkolenie na poziomie odpowiadającym ich kontaktom z ofiarami, mające uświadomić im potrzeby ofiar oraz nauczyć ich traktowania ofiar z szacunkiem oraz w sposób bezstronny, i profesjonalny.</p> <p>2. Bez uszczerbku dla niezawisłości sądów oraz różnic w organizacji wymiaru sprawiedliwości w całej Unii, państwa członkowskie wymagają, by osoby odpowiedzialne za szkolenie sędziów i prokuratorów uczestniczących w postępowaniu karnym udostępniały zarówno ogólne, jak i specjalistyczne szkolenia pozwalające sędziom i prokuratorom lepiej zrozumieć potrzeby ofiar.</p> <p>3. Z należywym uwzględnieniem niezależności zawodów prawniczych, państwa członkowskie zalecają, by osoby odpowiedzialne za szkolenie prawników udostępniały zarówno ogólne, jak i specjalistyczne szkolenia pozwalające prawnikom lepiej zrozumieć potrzeby ofiar.</p> <p>4. Poprzez swoje służby publiczne lub finansowanie organizacji wsparcia dla ofiar państwa członkowskie popierają inicjatywy, które umożliwiają osobom zapewniającym ofiarom wsparcie oraz usługi sprawiedliwości naprawczej odpowiednie szkolenie na poziomie odpowiadającym ich kontaktom z ofiarami oraz przestrzeganie norm zawodowych w celu</p>	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji, jego cel jest realizowany przy pomocy środków pozalegisłacyjnych, zwłaszcza szkoleń organizowanych przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury oraz Wyższą Szkołę Policji.		

	<p>zagwarantowania świadczenia tych usług z szacunkiem oraz w sposób bezstronny i profesjonalny.</p> <p>5. Stosownie do odpowiednich obowiązków oraz rodzaju i poziomu kontaktów danego specjalisty z ofiarami, szkolenie służy temu, by specjalista był w stanie rozpoznać ofiary oraz traktować je z szacunkiem i w sposób profesjonalny i niedyskryminacyjny.</p>				
Art. 26	<p>Współpraca i koordynacja usług</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, aby ułatwić współpracę między państwami członkowskimi na rzecz poprawy możliwości korzystania przez ofiary ze swoich praw określonych w niniejszej dyrektywie oraz w prawie krajowym. Taka współpraca ma na celu co najmniej:</p> <p>a) wymianę najlepszych praktyk;</p> <p>b) konsultację w poszczególnych sprawach; oraz</p> <p>c) pomoc dla europejskich sieci pracujących nad kwestiami bezpośrednio dotyczącymi praw ofiar.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie działania, prowadzone między innymi przez internet, służące zwiększeniu świadomości na temat praw określonych w niniejszej dyrektywie, zmniejszeniu zagrożenia wiktymizacją oraz zminimalizowaniu negatywnego wpływu przestępstwa oraz ryzyka wtórnej i ponownej wiktymizacji, zastraszania oraz odwetu, w szczególności przez ukierunkowanie tych działań na grupy ryzyka, takie jak dzieci, ofiary przemocy na tle płciowym oraz przemocy w bliskich związkach. Takie działania mogą obejmować kampanie informacyjne i uświadamiające oraz programy badawcze i edukacyjne, prowadzone w stosownych przypadkach we współpracy z odpowiednimi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi podmiotami.</p>	N	<p>Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji, jego cel jest realizowany przy pomocy środków pozalegislacyjnych, zwłaszcza poprzez współpracę w ramach Europejskiej Sieci Sądowej (EJN), Europejskiej Szkoleniowej Sieci Sądowej (EJTN), Eurojust i Europol.</p> <p>Przepis jest realizowany m. in. przez witrynę internetową pokrzywdzeni.gov.pl</p>		
Art. 27	<p>Transpozycja</p> <p>1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do</p>	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		

	wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do dnia 16 listopada 2015 r. 2. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia są określane przez państwa członkowskie.				
Art. 28	Dostarczanie danych i statystyk Państwa członkowskie w terminie do dnia 16 listopada 2017 r., a następnie co trzy lata przekazują Komisji dostępne dane pokazujące, w jaki sposób ofiary korzystały ze swoich praw przewidzianych w niniejszej dyrektywie	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
Art. 29	Sprawozdanie Przed dniem 16 listopada 2017 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające, w jakim stopniu państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy, w tym opis działań podjętych na mocy art. 8, 9 i 23; sprawozdaniu w razie potrzeby towarzyszą wnioski ustawodawcze.	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
Art. 30	Zastąpienie decyzji ramowej 2001/220/WSiSW Niniejszym zastępuje się decyzję ramową 2001/220/WSiSW w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w przyjęciu niniejszej dyrektywy, bez uszczerbku dla zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji do prawa krajowego. W odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w przyjęciu niniejszej dyrektywy odesłania do tej decyzji ramowej traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy.	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
Art. 31	Wejście w życie Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie następnego dnia po jej opublikowaniu w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> .	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		

Art. 32	Adresaci Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
---------	---	---	--	--	--

1) w wypadku projektu usuwającego naruszenie Komisji należy wpisać nr naruszenia, zaś w wypadku wykonywania orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości (czy to w trybie prejudycjalnym czy skargowym) należy podać datę wyroku i sygnaturę sprawy

2) tabelę zbieżności dla przepisów Unii Europejskiej można wygenerować przy pomocy systemu e-step (www.e-step.pl/urzednik). W wypadku konieczności dodania uzasadnienia dla przekroczenia minimum europejskiego należy dodać odpowiednią kolumnę

3) w tej części należy wskazać przepisy dyrektywy, decyzji ramowej, przepisy prawa UE, których naruszenie wskazała Komisja lub których wykładni dokonał Trybunał Sprawiedliwości

4) w tej części należy wskazać wszystkie przepisy projektu aktu prawnego, które nie zostały wymienione w pierwszej części tabeli. Ze względu na konieczność ograniczenia projektów implementujących prawo UE do przepisów wyłącznie i ściśle dostosowawczych przepisy wykraczające poza ten zakres powinny mieć charakter wyjątkowy i być opatrzone uzasadnieniem konieczności ich wprowadzenia .

(*) jeżeli do wdrożenia danego przepisu UE potrzebne jest oprócz przepisu przenoszącego treść, także wprowadzenie przepisów zapewniających stosowanie (np. przepisy proceduralne, przepisy karne itp.), w tabeli powinny znaleźć się wszystkie te przepisy wraz z oznaczeniem ich jednostek redakcyjnych

(**) w wypadku wprowadzenia przepisów, które przekraczają minimum ustanowione przepisami UE (o ile jest to dopuszczalne) konieczne jest uzasadnienie zastosowania takiej normy

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU		Ustawa o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO / WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH ¹⁾		DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2011/92/UE z dnia 13 grudnia 2011 r. w sprawie zwalczania niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci oraz pornografii dziecięcej, zastępująca decyzję ramową Rady 2004/68/WSiSW			
PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ ²⁾					
Jedn. red.	Treść przepisu UE ³⁾	Koniec Z - ność wdroże nia T / N	Jedn. red. (*)	Treść przepisu/ów projektu (*)	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE (**)
Art.1	Cele Niniejsza dyrektywa ustanawia minimalne normy dotyczące określania przestępstw i kar dotyczących niegodziwego traktowania w celach seksualnych i wykorzystywania seksualnego dzieci, pornografii dziecięcej oraz nagabywania dzieci dla celów seksualnych. Wprowadza ona również przepisy służące lepszemu zapobieganiu takim przestępstwom i lepszej ochronie pokrzywdzonych w wyniku takich przestępstw.	N	Przepis nie wymaga transpozycji.		
Art. 2	Definicje a) „dziecko” oznacza każdą osobę w wieku poniżej 18 lat; b) „wiek przyzwolenia” oznacza osiągnięty przez dziecko wiek, poniżej którego zakazane jest – zgodnie z prawem krajowym – podejmowanie czynności seksualnych z jego udziałem; c „pornografia dziecięca” oznacza:	N	Cel jest realizowany przez art. 10 § 1 k.c., art. 199 § 3, art. 200, art. 202, art. 203, art. 204 k.k., art. 2 ustawy z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.		

<p>(i) wszelkie materiały ukazujące dziecko uczestniczące w rzeczywistych lub symulowanych zachowaniach o wyraźnie seksualnym charakterze;</p> <p>(ii) wszelkie przedstawienia organów płciowych dziecka w celach głównie seksualnych;</p> <p>(iii) wszelkie materiały ukazujące osobę wyglądającą na dziecko uczestniczącą w rzeczywistych lub symulowanych zachowaniach o wyraźnie seksualnym charakterze oraz przedstawienia organów płciowych osób wyglądających jak dziecko, w celach głównie seksualnych; lub</p> <p>iv realistyczne obrazy dziecka uczestniczącego w zachowaniach o wyraźnie seksualnym charakterze lub realistyczne obrazy organów płciowych dziecka, w celach głównie seksualnych</p> <p>d) „prostytcja dziecięca” oznacza wykorzystywanie dziecka do czynności seksualnych, w ramach którego oferuje się lub obiecuje pieniądze lub inne formy wynagrodzenia lub świadczenia w zamian za udział dziecka w czynnościach seksualnych, niezależnie od tego czy zapłata, obietnica lub świadczenie przekazywane są danemu dziecku czy osobie trzeciej;</p> <p>e) „przedstawienie pornograficzne” oznacza skierowane do publiczności ukazywanie na żywo, w tym za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnych:</p> <p>(i) dziecka uczestniczącego w rzeczywistym lub symulowanym zachowaniu o wyraźnie seksualnym charakterze;</p> <p>(ii) organów płciowych dziecka, w celach głównie seksualnych;</p> <p>f) „osoba prawna” oznacza każdy podmiot mający osobowość prawną na mocy właściwego prawa, z wyjątkiem państw i organów publicznych wykonujących władzę państwową oraz publicznych organizacji międzynarodowych.</p>				
--	--	--	--	--

Art. 3	<p>Przestępstwa związane z niegodziwym traktowaniem w celach seksualnych</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności umyślnych czynów, o których mowa w ust. 2–6. 2. Doprowadzenie, w celach seksualnych, dziecka, które nie osiągnęło wieku przyzwolenia, do bycia świadkiem czynności seksualnych, nawet jeżeli nie musi samo w nich uczestniczyć, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej roku pozbawienia wolności. 3. Doprowadzenie, w celach seksualnych, dziecka, które nie osiągnęło wieku przyzwolenia, do bycia świadkiem niegodziwego traktowania w celach seksualnych, nawet jeżeli nie musi samo w nich uczestniczyć, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dwóch lat pozbawienia wolności. 4. Podejmowanie czynności seksualnych z udziałem dziecka, które nie osiągnęło wieku przyzwolenia, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności. 5. Podejmowanie czynności seksualnych z udziałem dziecka, w przypadku gdy: <ul style="list-style-type: none"> (i) dochodzi do nadużycia uznanego stosunku zaufania, władzy lub wpływu na dziecko, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej ośmiu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej trzech lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek; (ii) dochodzi do wykorzystania szczególnej bezbronności dziecka, w szczególności wynikającej z jego niepełnosprawności umysłowej lub fizycznej lub stosunku zależności, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej ośmiu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej trzech lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek; 	N	Cel jest realizowany przez art. 200, art. 197, art. 199, 198, art. 37, art. 18 § 1 i 3 k.k.		
--------	---	---	---	--	--

	<p>(iii) dochodzi do użycia przymusu, przemocy lub groźby,) podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dziesięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p> <p>6. Użycie przymusu, przemocy lub groźby prowadzące do czynności seksualnych dziecka z osobą trzecią podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dziesięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p>				
Art. 4	<p>Przestępstwa związane z wykorzystywaniem seksualnym</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności umyślnych czynów, o których mowa w ust. 2–7.</p> <p>2. Doprowadzenie lub nakłanianie dziecka do udziału w przedstawieniach pornograficznych lub czerpanie z tego korzyści, bądź inne wykorzystywanie dziecka do takich celów podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej dwóch lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p> <p>3. Użycie przymusu lub przemocy prowadzące do udziału dziecka w przedstawieniach pornograficznych lub użycie do takich celów gróźb w stosunku do dziecka podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej ośmiu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p> <p>4. Świadoma obecność na przedstawieniach pornograficznych z udziałem dziecka podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dwóch lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 189a , art. 200, art. 202, art. 191, art. 199 § 3, art. 203 i 204 k.k.		

	<p>przyzwolenia, i co najmniej roku pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p> <p>5. Doprowadzenie lub nakłanianie dziecka do udziału w prostytucji dziecięcej lub czerpanie z tego korzyści bądź inne wykorzystywanie dziecka do takich celów podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej ośmiu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p> <p>6. Użycie przymusu lub przemocy prowadzące do udziału dziecka w prostytucji dziecięcej lub użycie do takich celów gróźb w stosunku do dziecka podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dziesięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p> <p>7. Podejmowanie czynności seksualnych z udziałem dziecka związane z korzystaniem z prostytucji dziecięcej podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej pięciu lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko nie osiągnęło wieku przyzwolenia, i co najmniej dwóch lat pozbawienia wolności, jeżeli dziecko osiągnęło ten wiek.</p>				
Art. 5	<p>Przestępstwa związane z pornografią dziecięcą</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności czynów umyślnych, o których mowa w ust. 2–6, gdy są to czyny bezprawne.</p> <p>2. Nabywanie lub posiadanie pornografii dziecięcej podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej roku pozbawienia wolności.</p> <p>3. Świadome uzyskiwanie dostępu, za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnych, do pornografii dziecięcej, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej roku pozbawienia wolności.</p> <p>4. Dystrybucja, rozpowszechnianie lub przesyłanie pornografii dziecięcej podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dwóch lat pozbawienia wolności.</p> <p>5. Oferowanie, dostarczanie lub udostępnianie</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 202 k.k.		

	<p>pornografii dziecięcej podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej dwóch lat pozbawienia wolności.</p> <p>6. Produkcja pornografii dziecięcej podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej trzech lat pozbawienia wolności.</p> <p>7. Do państw członkowskich należy decyzja, czy niniejszy artykuł ma zastosowanie do przypadków związanych z pornografią dziecięcą, o których mowa w art. 2 lit. c) ppkt (iii), w których osoba wyglądająca jak dziecko w momencie przedstawienia miała w rzeczywistości 18 lat lub więcej.</p> <p>8. Do państw członkowskich należy decyzja, czy ust. 2 i 6 niniejszego artykułu mają zastosowanie do przypadków, w których ustalono, że materiał pornograficzny w rozumieniu art. 2 lit. c) ppkt (iv) został wyprodukowany przez producenta i znajduje się w jego posiadaniu wyłącznie do prywatnego użytku, w zakresie, w jakim do celów jego wyprodukowania nie został wykorzystany materiał pornograficzny, o którym mowa w art. 2 lit. c) ppkt (i), (ii) lub (iii), i pod warunkiem że z czynem tym nie wiąże się żadne ryzyko rozpowszechnienia danego materiału.</p>				
Art. 6	<p>Nagabywanie dzieci do celów seksualnych</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności następującego czynu umyślnego: Składanie za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnych przez osobę dorosłą dziecku, które nie osiągnęło wieku przyzwolenia, propozycji spotkania w celu popełnienia któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 4 i art. 5 ust. 6, jeżeli następstwem tej propozycji były czyny służące doprowadzeniu do takiego spotkania, podlega sankcji karnej w maksymalnym wymiarze co najmniej roku pozbawienia wolności.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności usiłowania popełnienia za pośrednictwem technologii informacyjno-</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 200a, art. 14 k.k.		

	komunikacyjnych przestępstw, o których mowa w art. 5 ust. 2 i 3, przez osobę dorosłą nagabującą dziecko, które nie osiągnęło wieku przyzwolenia, w celu uzyskania pornografii dziecięcej przedstawiającej to dziecko.				
Art. 7	<p>Podżeganie, pomocnictwo i usiłowanie</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności podżegania do przestępstw, o których mowa w art. 3-6, oraz pomocnictwa w tych przestępstwach.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia karalności usiłowania popełnienia któregoś z przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 4, 5 i 6, art. 4 ust. 2, 3, 5, 6 i 7 oraz art. 5 ust. 4, 5 i 6.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 18, art. 19, art. 13 i art. 14 k.k.		
Art. 8	<p>Dobrowolne czynności seksualne</p> <p>1. Do państw członkowskich należy decyzja, czy art. 3 ust. 2 i 4 ma zastosowanie do dobrowolnych czynności seksualnych między dziećmi o zbliżonym wieku i poziomie rozwoju psychofizycznego i dojrzałości, o ile czynności te nie są związane z niegodziwym traktowaniem.</p> <p>2. Do państw członkowskich należy decyzja, czy art. 4 ust. 4 ma zastosowanie do przedstawienia pornograficznego, które odbywa się w ramach dobrowolnych kontaktów, z udziałem dziecka, które osiągnęło wiek przyzwolenia, lub z udziałem dzieci o zbliżonym wieku i poziomie rozwoju psychofizycznego lub dojrzałości, o ile czynności te nie są związane z niegodziwym traktowaniem ani wykorzystywaniem i o ile w zamian za takie przedstawienie pornograficzne nie są oferowane pieniądze lub inne formy zapłaty lub wynagrodzenia.</p> <p>3. Do państw członkowskich należy decyzja, czy art. 5 ust. 2 i 6 ma zastosowanie do produkcji, nabywania lub posiadania materiału z udziałem dzieci, które osiągnęły wiek przyzwolenia, gdy taki materiał został wyprodukowany i jest posiadany za zgodą tych dzieci i</p>	N	Przepis nie ma charakteru obligatoryjnego, nie wymaga więc implementacji.		

	<p>służy wyłącznie do prywatnego użytku uczestniczących w nim osób, o ile czynności te nie były związane z niegodziwym traktowaniem.</p>				
Art. 9	<p>Okoliczności obciążające</p> <p>W zakresie, w jakim następujące okoliczności nie stanowią znamion przestępstw, o których mowa w art. 3–7, państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia możliwości uznania następujących okoliczności, zgodnie z odnośnymi przepisami prawa krajowego, za okoliczności obciążające w przypadku odpowiednich przestępstw, o których mowa w art. 3–7:</p> <p>a) przestępstwo popełniono wobec dziecka szczególnie bezbronnego, na przykład ze względu na jego niepełnosprawność umysłową lub fizyczną lub stosunek zależności lub niemożność fizyczną lub psychiczną;</p> <p>b) przestępstwo popełnił członek rodziny dziecka, osoba mieszkająca z dzieckiem lub osoba, która nadużyła uznanego stosunku zaufania lub swojej władzy;</p> <p>c) przestępstwo popełniło wiele osób działających wspólnie;</p> <p>d) przestępstwo zostało popełnione w ramach organizacji przestępczej w rozumieniu decyzji ramowej Rady 2008/841/WSiSW z dnia 24 października 2008 r. w sprawie zwalczania przestępczości zorganizowanej ⁽¹²⁾;</p> <p>e) sprawca został wcześniej skazany za przestępstwa o tym samym charakterze;</p> <p>f) sprawca celowo lub lekkomyślnie naraził życie dziecka; lub</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 197 § 3, art. 198, art. 199 § 2 i 3, art. 258, art. 64 § 1 i 2, art. 191 i art. 156 k.k.</p>		

	g przestępstwo popełniono z użyciem poważnej przemocy lub popełnienie przestępstwa wyrządziło dziecku poważną szkodę.				
Art. 10	<p>Pozbawienie praw na podstawie wyroku skazującego</p> <p>1. Aby zapobiec ryzyku ponownego popełnienia przestępstwa, państwa członkowskie podejmują niezbędne środki służące temu, by na osobę fizyczną, która została skazana za którekolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3–7, mógł zostać nałożony czasowy lub stały zakaz wykonywania przynajmniej zawodowej działalności związanej z bezpośrednimi i regularnymi kontaktami z dziećmi.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia pracodawcom podczas rekrutowania osób do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z bezpośrednimi i regularnymi kontaktami z dziećmi prawa uzyskiwania, zgodnie z prawem krajowym – wszelkimi właściwymi sposobami, takimi jak bezpośredni dostęp do informacji, dostęp na wniosek lub uzyskanie informacji od danej osoby – informacji o wyrokach skazujących za przestępstwa, o których mowa w art. 3–7, odnotowanych w rejestrze karnym lub o jakimkolwiek pozbawieniu praw do wykonywania działalności związanej z bezpośrednimi i regularnymi kontaktami z dziećmi wynikającym z tych wyroków skazujących.</p> <p>3. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia by, na użytek stosowania ust. 1 i 2 niniejszego artykułu informacje o wyrokach skazujących za przestępstwa, o których mowa w art. 3–7 lub o jakimkolwiek pozbawieniu praw do wykonywania działalności związanej z bezpośrednimi i regularnymi kontaktami z dziećmi wynikającym z tych wyroków skazujących były przekazywane zgodnie z decyzją ramową Rady 2009/315/WSiSW z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie organizacji wymiany informacji pochodzących z rejestru karnego pomiędzy państwami członkowskimi oraz treści tych informacji ⁽¹³⁾, na wniosek złożony na mocy art. 6 tej decyzji ramowej za zgodą osoby</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 39 pkt 2 i 2a, art. 41 § 1a i 1b k.k., art. 12 i 20 ustawy z dnia 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym, art. 21 ustawy z dnia 13.05.2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym dotyczące funkcjonowania Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, art. 10 ust. 5 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. - Karta Nauczyciela, art. 12 ust. 1 pkt 4, art. 25 ust. 2 pkt 4, art. 26 ust. 2 pkt 3, art. 27 ust. 1, art. 30 ust. 1, art. 42 ust. 2, art. 64 ust. 5 pkt 3, art. 78 ust. 1 pkt 4, art. 97 ust. 3 pkt 5, art. 98 ust. 3 pkt 3, art. 158 ust. 1 pkt 5 oraz art. 159 ust 1 pkt 5 ustawy z dnia z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, art. 15 ust. 4 ustawy z dnia 4 lutego 2011 r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3.</p>		

	zainteresowanej.				
Art. 11	Zajęcie i konfiskata Państwa członkowskie podejmują konieczne środki w celu zapewnienia, by właściwe organy były uprawnione do zajęcia i konfiskaty narzędzi oraz korzyści pochodzących z przestępstw, o których mowa w art. 3, 4 i 5.	N	Cel jest realizowany przez art. 44 – 45a k.k., art. 291 - 295 k.p.k.		
Art. 12	Odpowiedzialność osób prawnych 1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności za przestępstwa, o których mowa w art. 3–7, popełnione na ich korzyść przez osobę działającą indywidualnie albo jako członek organu osoby prawnej i pełniącą funkcje kierowniczą w tej osobie prawnej na podstawie: a) prawa reprezentowania danej osoby prawnej; b) uprawnienia do podejmowania decyzji w imieniu danej osoby prawnej; lub c) uprawnienia do wykonywania kontroli wewnętrznej w danej osobie prawnej. 2. Państwa członkowskie podejmują również środki niezbędne do zapewnienia możliwości pociągnięcia osób prawnych do odpowiedzialności w przypadku, gdy brak nadzoru lub kontroli ze strony osoby, o której mowa w ust. 1, umożliwił popełnienie na korzyść tej osoby prawnej przez osobę jej podlegającą przestępstw, o których mowa w art. 3-7. 3. Odpowiedzialność osób prawnych na podstawie ust. 1 i 2 pozostaje bez uszczerbku dla postępowania karnego przeciwko osobom fizycznym będącym sprawcami przestępstw, o których mowa w art. 3–7, lub podlegającym do popełnienia tych przestępstw lub pomagającym w ich popełnianiu.	N	Cel jest realizowany przez art. 16 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.		
Art. 13	Kary wobec osób prawnych 1. Państwa członkowskie podejmują środki konieczne do zapewnienia, by osoba prawna ponosząca odpowiedzialność na podstawie art. 12	N	Cel jest realizowany przez art. 7 i art. 9 ustawy z dnia z dnia 28 października 2002 r. o odpowiedzialności podmiotów zbiorowych za czyny zabronione pod groźbą kary.		

	<p>ust. 1 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym karom – obejmującym grzywy karne lub inne kary pieniężne nie mające charakteru karnego – i które mogą obejmować inne kary, takie jak:</p> <ul style="list-style-type: none"> a pozbawienie prawa do korzystania ze świadczeń publicznych lub pomocy publicznej; b czasowy lub stały zakaz prowadzenia działalności gospodarczej; c umieszczenie pod nadzorem sądowym; d likwidacja sądowa; lub <p>eczasowe lub stałe zamknięcie zakładów wykorzystanych do popełnienia przestępstwa.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by osoba prawna pociągnięta do odpowiedzialności na mocy art. 12 ust. 2 podlegała skutecznym, proporcjonalnym i odstrasżającym karom lub środkom.</p>				
Art. 14	<p>Odstąpienie od ścigania pokrzywdzonych lub niestosowanie wobec nich sankcji</p> <p>Państwa członkowskie, zgodnie z podstawowymi zasadami swoich systemów prawnych, podejmują niezbędne środki w celu zapewnienia, by właściwe organy krajowe były uprawnione do odstąpienia od ścigania lub nakładania sankcji na dzieci pokrzywdzone w wyniku niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania seksualnego za ich udział w działalności przestępczej, do której zostały zmuszone w bezpośredniej konsekwencji tego, iż stały się ofiarami czynów, o których mowa w art. 4 ust. 2, 3, 5 i 6 oraz w art. 5 ust. 6.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 9 § 1 i art. 10 § 1 i 4 k.k,		

Art. 15	<p>Ściganie i oskarżanie</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by ściganie i oskarżanie w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3–7, nie było uzależnione od złożenia przez pokrzywdzonego lub przez jego przedstawiciela skargi lub oskarżenia, oraz by postępowanie karne mogło być kontynuowane, nawet gdy ta osoba wycofa swoje zeznania.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do umożliwienia ścigania wszelkich przestępstw, o których mowa w art. 3, art. 4 ust. 2, 3, 5, 6 i 7 oraz wszelkich poważnych przestępstw, o których mowa w art. 5 ust. 6, w związku z którymi wykorzystano pornografię dziecięcą, o której mowa art. 2 lit. c) ppkt (i) oraz (ii), przez wystarczający i proporcjonalny do wagi danego przestępstwa okres od momentu osiągnięcia przez pokrzywdzonego pełnoletniości.</p> <p>3. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia osobom, jednostkom i służbom odpowiedzialnym za ściganie lub oskarżanie w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3–7, dostępu do skutecznych narzędzi śledczych, takich jak te wykorzystywane w sprawach związanych z przestępczością zorganizowaną lub z innymi ciężkimi przestępstwami.</p> <p>4. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do umożliwienia jednostkom i służbom dochodzeniowym podejmowania prób identyfikacji osób pokrzywdzonych w wyniku przestępstw, o których mowa w art. 3–7, w szczególności poprzez analizę materiału zawierającego pornografię dziecięcą, takiego jak fotografie i nagrania audiowizualne przesyłane lub udostępniane za pośrednictwem technologii informacyjno-komunikacyjnych.</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 9 § 1 k.p.k., art. 101 § 4 k.k., art. 237 § 3 k.p.k., art. 19 ust. 1 i n. ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji.		
Art. 16	Zgłaszanie podejrzenia niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania	N	Cel jest realizowany przez art. 304 k.p.k., art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach		

	<p>seksualnego</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by zasady zachowania poufności, których przestrzegania prawo krajowe wymaga od osób wykonujących pracę zawodową, których głównym obowiązkiem jest praca z dziećmi, nie uniemożliwiały tym osobom zgłaszania służbom odpowiedzialnym za ochronę dzieci wszelkich sytuacji, jeżeli mają one uzasadnione powody, by sądzić, że dziecko jest pokrzywdzone w wyniku przestępstw, o których mowa w art. 3–7.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zachęcenia osób, które wiedzą o popełnieniu któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3–7 lub które, w dobrej wierze, podejrzewają ich popełnienie, do zgłaszania tego właściwym służbom.</p>		<p>lekarza i lekarza dentystry, art. 17 ust. 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o zawodach pielęgniarzy i położnej, art. 14 ust. 3 ustawy z dnia 8 czerwca 2001 r. o zawodzie psychologa i samorządzie zawodowym psychologów, art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.</p>		
Art. 17	<p>Jurysdykcja i koordynowanie ścigania</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne ustalenia swojej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstw, o których mowa w art. 3–7, w przypadku gdy:</p> <p>a) przestępstwo zostało popełnione w całości lub w części) na jego terytorium; lub</p> <p>b) sprawca jest obywatelem tego państwa.</p> <p>2. Państwo członkowskie informuje Komisję, w przypadku gdy podejmie decyzję o ustaleniu dalszej jurysdykcji w odniesieniu do przestępstwa, o którym mowa w art. 3–7, popełnionego poza jego terytorium, między innymi jeżeli:</p> <p>a) przestępstwo zostało popełnione wobec jego obywatela) lub osoby mającej miejsce zamieszkania na jego</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 5, art. 6, art.109, art. 111, art. 113 k.k.</p>		

	<p>terytorium;</p> <p>b) przestępstwo zostało popełnione na korzyść osoby) prawnej mającej swoją siedzibę na jego terytorium; lub</p> <p>c) sprawca ma miejsce zwykłego pobytu na jego terytorium.</p> <p>3. Państwa członkowskie zapewniają objęcie swą jurysdykcją sytuacji, gdy przestępstwa, o których mowa w art. 5 i 6 oraz, w odpowiednim zakresie, w art. 3 i 7, zostały popełnione z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych, do których dostęp uzyskano z ich terytorium, niezależnie od tego, czy znajdują się one na ich terytorium.</p> <p>4. W odniesieniu do ścigania przestępstw, o których mowa w art. 3 ust. 4, 5 i 6, art. 4 ust. 2, 3, 5, 6 i 7 oraz w art. 5 ust. 6, popełnionych poza terytorium danego państwa członkowskiego, w zakresie dotyczącym ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by jego jurysdykcja nie była zależna od tego, czy dane czyny są przestępstwem w miejscu ich popełnienia.</p> <p>5. W odniesieniu do ścigania przestępstw, o których mowa w art. 3–7, popełnionych poza terytorium danego państwa członkowskiego, w zakresie dotyczącym ust. 1 lit. b) niniejszego artykułu, każde państwo członkowskie podejmuje środki niezbędne do zapewnienia, by jego jurysdykcja nie była zależna od spełnienia warunku, że ściganie można rozpocząć jedynie na podstawie zawiadomienia złożonego przez pokrzywdzonego w miejscu, gdzie popełniono przestępstwo, lub powiadomienia złożonego przez państwo, w którym przestępstwo zostało popełnione.</p>				
Art. 18	<p>Ogólne przepisy dotyczące pomocy i wsparcia dla pokrzywdzonych dzieci oraz ich ochrony</p> <p>1. Dzieciom pokrzywdzonym w wyniku przestępstw, o których mowa w art. 3–7, zapewnia się pomoc, wsparcie</p>	N	Cel jest realizowany przez art. 193 § 1 k.p.k., ustawę z dnia 28 listopada 2014 r. o ochronie i pomocy dla pokrzywdzonego i świadka, Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 13 września 2017 r. w	„Art. 49b. Jeżeli wątpliwości co do wieku pokrzywdzonego nie da się usunąć, a zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że	

	<p>do tego, by konkretne działania w celu zapewnienia pokrzywdzonym dzieciom pomocy i wsparcia, które umożliwią im korzystanie z praw wynikających z niniejszej dyrektywy, były podejmowane po przeprowadzeniu indywidualnej oceny szczególnej sytuacji każdego pokrzywdzonego dziecka, z należnym uwzględnieniem opinii, potrzeb i obaw dziecka.</p> <p>4. Dzieci pokrzywdzone w wyniku przestępstw, o których mowa w art. 3–7, są uważane za szczególnie wrażliwe ofiary w rozumieniu art. 2 ust. 2, art. 8 ust. 4 i art. 14 ust. 1 decyzji ramowej 2001/220/WSiSW.</p> <p>5. Państwa członkowskie podejmują, stosownie do sytuacji i możliwości, środki służące zapewnieniu rodzinie pokrzywdzonego dziecka pomocy i wsparcia, które umożliwią jej korzystanie z praw wynikających z niniejszej dyrektywy, jeżeli rodzina ta przebywa na terytorium państw członkowskich. W szczególności, państwa członkowskie, stosownie do sytuacji i możliwości, stosują w odniesieniu do rodziny pokrzywdzonego dziecka art. 4 decyzji ramowej 2001/220/WSiSW.</p>		k.p.k.	<p>przestępstwa. Przed rozpoczęciem czynności wskazanych w przepisach wymienionych w zdaniu pierwszym organ odbiera od pokrzywdzonego oświadczenie, czy chce zastosowania przewidzianych w nich środków, chyba że odebranie oświadczenia jest niemożliwe, zastosowanie określonego środka jest obowiązkowe lub organ prowadzący postępowanie działa na wniosek pokrzywdzonego. Organ bierze pod uwagę oświadczenie pokrzywdzonego</p>	
Art. 20	<p>Ochrona pokrzywdzonych dzieci podczas postępowania przygotowawczego i sądowego</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by podczas postępowania przygotowawczego i sądowego właściwe organy wyznaczyły – zgodnie z pozycją pokrzywdzonego w danym systemie wymiaru sprawiedliwości – specjalnego przedstawiciela dla pokrzywdzonego dziecka, jeżeli na mocy prawa krajowego osoby, którym przysługuje władza rodzicielska, nie mogą reprezentować dziecka ze względu na konflikt interesów między nimi a pokrzywdzonym dzieckiem lub jeżeli dziecko jest pozbawione opieki lub odłączone od rodziny.</p> <p>2. Państwa członkowskie niezwłocznie zapewniają pokrzywdzonym dzieciom dostęp do doradztwa prawnego i zastępstwa prawnego, w tym także w celu</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. art. 2 § 1 pkt 4, art. 49 § 1, art. 88 § 1 w zw. z art. 78 § 1, art. 147 § 2, art. 148a, art. 185a § 2, art. 185c, art. 185d k.p.k., art. 177 § 1a, art. 390 § 3, art. 360 § 1, art. 184, art. 191 k.p.k., art. 241 k.k., art. 99 k.r.i.o, art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej.</p>		

<p>dochodzenia odszkodowania, zgodnie z pozycją pokrzywdzonego w danym systemie wymiaru sprawiedliwości. Doradztwo prawne i zastępstwo procesowe jest bezpłatne, jeżeli pokrzywdzony nie posiada wystarczających środków finansowych.</p> <p>3. Bez uszczerbku dla prawa do obrony państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by w ramach postępowań karnych dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 3-7:</p> <p>a) przesłuchania pokrzywdzonych dzieci odbywały się bez nieuzasadnionej zwłoki po zgłoszeniu faktów właściwym organom;</p> <p>b) przesłuchania pokrzywdzonych dzieci odbywały się, w razie potrzeby, w pomieszczeniach specjalnie zaprojektowanych lub przystosowanych do tego celu;</p> <p>c) przesłuchania pokrzywdzonych dzieci prowadzone były przez specjalistów, odpowiednio przeszkolonych do tego celu lub z ich udziałem;</p> <p>d) wszystkie przesłuchania dziecka prowadziła, stosownie do sytuacji i możliwości, ta sama osoba;</p> <p>e) liczba przesłuchań była jak najbardziej ograniczona i były one przeprowadzane tylko w tych przypadkach, gdy jest to absolutnie niezbędne do celów postępowania przygotowawczego lub sądowego;</p> <p>f) pokrzywdzonemu dziecku mógł towarzyszyć jego przedstawiciel prawny lub, w odpowiednich przypadkach, wybrana przez niego osoba dorosła, o ile nie podjęto odmiennej umotywowanej decyzji w odniesieniu do tej osoby.</p> <p>4. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by w trakcie postępowań karnych dotyczących przestępstw, o których mowa w art. 3–7, wszystkie przesłuchania pokrzywdzonego dziecka lub, w odpowiednich przypadkach, dziecka występującego w roli świadka mogły być rejestrowane audiowizualnie i by te zarejestrowane przesłuchania mogły zostać</p>				
---	--	--	--	--

	<p>wykorzystane jako dowód w postępowaniu sądowym przed sądem karnym, zgodnie z regułami przewidzianymi w ich prawie krajowym.</p> <p>5. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by w postępowaniu przed sądem karnym dotyczącym przestępstw, o których mowa w art. 3–7, można było zarządzić, aby:</p> <p>a) rozprawa odbyła się udziału publiczności;</p> <p>b) pokrzywdzone dziecko mogło być przesłuchane w sali sądowej nie będąc tam fizycznie obecne, w szczególności dzięki wykorzystaniu odpowiednich technologii komunikacyjnych.</p> <p>6. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do tego, by – jeżeli przemawia za tym dobro pokrzywdzonych dzieci i z uwzględnieniem innych nadrzędnych interesów – zapewnić ochronę ich prywatności, tożsamości i wizerunku i uniemożliwić publiczne rozpowszechnianie wszelkich informacji, które mogłyby doprowadzić do ich zidentyfikowania.</p>				
Art. 21	<p>Środki zapobiegające reklamowaniu okazji do niegodziwego traktowania oraz turystyki seksualnej</p> <p>Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki w celu zapobiegania lub zakazania:</p> <p>a) rozpowszechniania materiałów reklamujących możliwość popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa, o którym mowa w art. 3–6; oraz</p> <p>b) organizowania dla innych osób, w celach komercyjnych lub niekomercyjnych, podróży służących popełnieniu jakiegokolwiek przestępstwa, o którym mowa w art. 3–5.</p>	N	<p>Cel jest realizowany głównie przez działania o charakterze pozalegisłacyjnym, jak w szczególności podejmowane przez organizacje pozarządowe oraz branżę turystyczną. Przykładowo wskazać można na porozumienie z 2015 r. między KGP a Fundacją Dzieci Niczyje.</p>		
Art. 22	<p>Programy lub środki zapobiegawczo-interwencyjne</p> <p>Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez przepisy wydane na podstawie ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze</p>		

	zapewnienia, by osoby, które obawiają się, że mogą popełnić przestępstwa przewidziane w art. 3–7, mogły mieć dostęp, w odpowiednich przypadkach, do skutecznych programów lub środków interwencyjnych służących do oceny ryzyka popełnienia tych przestępstw i zapobiegania ich popełnieniu.		środków publicznych, Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 19 czerwca 2019 r. w sprawie świadczeń gwarantowanych w zakresie opieki psychiatrycznej i leczeniu uzależnień.		
Art. 23	<p>Zapobieganie</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują odpowiednie środki, takie jak działania w dziedzinie kształcenia i szkoleń, niezbędne do osłabienia i ograniczenia popytu sprzyjającego wszelkim formom wykorzystywania seksualnego dzieci.</p> <p>2. Państwa członkowskie podejmują, w odpowiednich przypadkach we współpracy z właściwymi organizacjami społeczeństwa obywatelskiego i innymi zainteresowanymi stronami – również za pośrednictwem internetu – odpowiednie działania, takie jak kampanie informacyjne i uświadamiające, programy badawcze i edukacyjne służące podniesieniu świadomości i ograniczeniu ryzyka, że dzieci staną się ofiarami niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania seksualnego.</p> <p>3. Każde państwo członkowskie propaguje regularne szkolenie dla urzędników, którzy mogą mieć kontakt z dziećmi pokrzywdzonymi w wyniku niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania seksualnego, m.in. policjantów, mające na celu umożliwienie im identyfikacji pokrzywdzonych dzieci i potencjalnych pokrzywdzonych dzieci w wyniku niegodziwego traktowania w celach seksualnych lub wykorzystywania seksualnego.</p>	N	Przepis nie wymaga przyjęcia środków prawnych.		

Art. 24	<p>Dobrowolne programy lub środki interwencyjne w trakcie postępowania karnego lub po jego zakończeniu</p> <p>1. Nie naruszając programów ani środków interwencyjnych nakazywanych przez właściwe organy wymiaru sprawiedliwości zgodnie z prawem krajowym, państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia dostępności skutecznych programów lub środków interwencyjnych mających na celu zapobieganie ryzyku ponownego popełniania przestępstw seksualnych przeciwko dzieciom i minimalizowanie takiego ryzyka. Takie programy lub środki muszą być dostępne na każdym etapie postępowania karnego, w zakładzie karnym i poza nim, zgodnie z prawem krajowym.</p> <p>2. Programy lub środki interwencyjne, o których mowa w ust. 1, muszą być zgodne ze szczególnymi potrzebami rozwojowymi dzieci dopuszczających się przestępstw seksualnych.</p> <p>3. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by następujące osoby miały dostęp do programów lub środków interwencyjnych, o których mowa w ust. 1:</p> <p>a osoby, przeciwko którym toczy się postępowanie karne) w związku z przestępstwami, o których mowa w art. 3–7 – na warunkach, które nie naruszają prawa do obrony i nie są sprzeczne z wymogami sprawiedliwego i bezstronnego procesu, a w szczególności z poszanowaniem zasady domniemania niewinności; oraz</p> <p>b osoby skazane za którekolwiek z przestępstw, o) których mowa w art. 3–7.</p> <p>4. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by osoby, o których mowa w ust. 3, były poddawane ocenie pod względem zagrożenia, jakie</p>	N	<p>Cel jest realizowany przez art. 115 § 1, art. 207a, art. 209, art. 202, art. 95 § 1, art. 96 § 1 k.k.w., art. 10, art. 95a k.k., art. 12 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich, przepisy Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 14 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobów prowadzenia oddziaływań penitencjarnych w zakładach karnych i aresztach śledczych.</p>		
---------	--	---	---	--	--

	<p>stwarzają, i ewentualnego ryzyka ponownego popełnienia przez nich któregośkolwiek z przestępstw, o których mowa w art. 3–7, w celu wskazania odpowiednich programów lub środków interwencyjnych.</p> <p>5. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia, by osoby, o których mowa w ust. 3 i którym zaproponowano programy lub środki interwencyjne zgodnie z ust. 4:</p> <p>a) poinformowano o powodach złożenia im tej propozycji;</p> <p>b) zgodziły się na udział w programach lub środkach z) pełną świadomością;</p> <p>c) mogły odmówić i, w przypadku osób skazanych, zostały) poinformowane o potencjalnych konsekwencjach takiej odmowy.</p>				
Art. 25	<p>Środki wymierzone przeciwko stronom internetowym zawierającym lub rozpowszechniającym pornografię dziecięcą</p> <p>1. Państwa członkowskie podejmują środki niezbędne do zapewnienia szybkiego usunięcia stron internetowych zawierających lub rozpowszechniających pornografię dziecięcą utrzymywanych na ich terytorium oraz by dążyć do zapewnienia usunięcia takich stron utrzymywanych poza ich terytorium.</p> <p>2. Państwa członkowskie mogą podejmować środki służące blokowaniu stron internetowych zawierających lub rozpowszechniających pornografię dziecięcą wśród użytkowników internetu na swym terytorium. Środki te muszą być wprowadzone w oparciu o przejrzystą procedurę i dostarczać odpowiednich gwarancji, w szczególności w celu zapewnienia ograniczenia blokowania do tego, co konieczne i współmierne, oraz informowania użytkowników o powodzie takiego blokowania. Gwarancje te mogą również obejmować możliwość uzyskania zadośćuczynienia sądowego.</p>	N	Cel jest realizowany przez przepisy ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.		

Art. 26	<p>Zastąpienie decyzji ramowej 2004/68/WSiSW</p> <p>Niniejszym zastępuje się decyzję ramową 2004/68/WSiSW w odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w jej przyjęciu, nie naruszając zobowiązań państw członkowskich dotyczących terminu transpozycji tej decyzji ramowej do prawa krajowego.</p> <p>W odniesieniu do państw członkowskich uczestniczących w przyjęciu niniejszej dyrektywy odesłania do decyzji ramowej 2004/68/WSiSW traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy.</p>	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
Art. 27	<p>Transpozycja</p> <p>1. Państwa członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie do dnia 18 grudnia 2013 r.</p> <p>2. Państwa członkowskie przekazują Komisji tekst przepisów transponujących do prawa krajowego zobowiązania nałożone na te państwa na mocy niniejszej dyrektywy.</p> <p>3. Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.</p>	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
Art. 28	<p>Sprawozdawczość</p> <p>1. W terminie do dnia 18 grudnia 2015 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie oceniające, w jakim stopniu państwa członkowskie podjęły środki niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy; sprawozdaniu w razie potrzeby będą towarzyszyć wnioski ustawodawcze.</p> <p>2. W terminie do dnia 18 grudnia 2015 r. Komisja przedłoży Parlamentowi Europejskiemu i Radzie</p>	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		

	sprawozdanie oceniające wdrażanie środków, o których mowa w art. 25.				
Art. 29	Wejście w życie Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie z dniem jej opublikowania w <i>Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej</i> .	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		
Art. 30	Adresaci Niniejsza decyzja jest skierowana do państw członkowskich zgodnie z Traktatami.	N	Przepis w ogóle nie wymaga transpozycji.		

¹⁾ w wypadku projektu usuwającego naruszenie Komisji należy wpisać nr naruszenia, zaś w wypadku wykonywania orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości (czy to w trybie prejudycjalnym czy skargowym) należy podać datę wyroku i sygnaturę sprawy

²⁾ tabelę zbieżności dla przepisów Unii Europejskiej można wygenerować przy pomocy systemu e-step (www.e-step.pl/urzednik). W wypadku konieczności dodania uzasadnienia dla przekroczenia minimum europejskiego należy dodać odpowiednią kolumnę

³⁾ w tej części należy wskazać przepisy dyrektywy, decyzji ramowej, przepisy prawa UE, których naruszenie wskazała Komisja lub których wykładni dokonał Trybunał Sprawiedliwości

⁴⁾ w tej części należy wskazać wszystkie przepisy projektu aktu prawnego, które nie zostały wymienione w pierwszej części tabeli. Ze względu na konieczność ograniczenia projektów implementujących prawo UE do przepisów wyłącznie i ściśle dostosowawczych przepisy wykraczające poza ten zakres powinny mieć charakter wyjątkowy i być opatrzone uzasadnieniem konieczności ich wprowadzenia .

(*) jeżeli do wdrożenia danego przepisu UE potrzebne jest oprócz przepisu przenoszącego treść, także wprowadzenie przepisów zapewniających stosowanie (np. przepisy proceduralne, przepisy karne itp.), w tabeli powinny znaleźć się wszystkie te przepisy wraz z oznaczeniem ich jednostek redakcyjnych

(**) w wypadku wprowadzenia przepisów, które przekraczają minimum ustanowione przepisami UE (o ile jest to dopuszczalne) konieczne jest uzasadnienie zastosowania takiej normy

Warszawa /elektroniczny znacznik czasu/

MINISTER DO SPRAW UNII EUROPEJSKIEJ

Konrad Szymański

Sygn. KPDPUE.920.339.2020.JS(14)
dot.: RM-10-85-20

**Pan Łukasz Schreiber
Sekretarz Rady Ministrów**

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Konrad Szymański
Minister do Spraw Unii Europejskiej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości